

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-12795/2024-ERU

V Ostravě dne 6. března 2025

Č. j. 12795-10/2024-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán dle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), a dle § 23b odst. 2 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), ve společném správním řízení sp. zn. OSR-12795/2024-ERU (zahájeném dne 6. listopadu 2024 doručením příkazu z téhož dne, č. j. 12795-3/2024-ERU) vedeném s obviněným z přestupků, kterým je

společnost **Jihlavské plynárny s.r.o.**,
se sídlem Žižkova 1696/15, 586 01 Jihlava, IČO: 090 55 410,

práv. zast. advokátem JUDr. Milanem Zápotočným, se sídlem Telečská 7, 586 01 Jihlava,
ev. č. ČAK 02522 (na základě plné moci ze dne 7. září 2023),

ve věci podezření ze spáchání 4 přestupků dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele v rozhodných zněních, 5 přestupků dle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona v rozhodných zněních a přestupku dle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona v rozhodném znění, rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupků, společnost Jihlavské plynárny s.r.o., se sídlem Žižkova 1696/15, 586 01 Jihlava, IČO: 090 55 410 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání 4 přestupků dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele v rozhodných zněních**, kterých se dopustil tím, že jakožto prodávající v rozporu s § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele v rozhodném znění ve spojení s § 4 odst. 1 věty první téhož zákona užil nekalou obchodní praxi vůči 4 spotřebitelům, a to konkrétně vůči:

- a) spotřebiteli panu [REDAKCE] (ve vztahu k jeho odběrnému místu plynu EIC [REDAKCE]), když mu vystavil vyúčtování za sdružené služby dodávky plynu ze dne 30. května 2023 (fakturu č. [REDAKCE]), prostřednictvím kterého tomuto spotřebiteli vyúčtoval (a tedy po něm požadoval) za období od 1. října 2022 do 31. prosince 2022 jednotkovou cenu plynu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 299 Kč bez DPH a za období od 1. ledna 2023 do 26. května 2023 jednotkovou cenu plynu ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh, přestože ve smlouvě o sdružených službách dodávky plynu ze dne [REDAKCE] uzavřené s tímto spotřebitelem na dobu určitou 5 let ode dne podpisu smlouvy ve vztahu k výše uvedenému odběrnému místu plynu byla sjednána jednotková cena plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 199 Kč bez DPH dle ceníku produktové řady Optimal, aniž by současně smlouva nebo VOP účastníka řízení umožňovaly jednostrannou změnu výše ceny [když čl. VIII. odst. 1 VOP účastníka řízení ze dne 6. října 2021 přiložených ke smlouvě, který zní: „Dodavatel je oprávněn stanovit svým oznámením zvýšení ceny a/nebo změny jiných smluvních podmínek“, obsahuje zakázané ujednání v neprospěch spotřebitele ve smyslu § 1814 písm. g) zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 5. ledna 2023 v návaznosti na § 1813 téhož zákona, jelikož neupravuje, v jakém rozsahu, za jakých podmínek, ani z jakých důvodů je účastník řízení cenu jednostranně zvýšit], a aniž by zároveň účastník řízení uvedenému spotřebiteli předem prokazatelně zaslal adresné oznámení o plánovaném zvýšení ceny ve smyslu § 11a odst. 2 energetického zákona ve znění účinném do 30. září 2022, čímž účastník řízení postupoval

v rozporu s požadavky odborné péče (požadováním ceny zvýšené jednostranným úkonem v rozporu se smluvní dokumentací, nadto aniž by spotřebitele o plánovaném zvýšení ceny předem vůbec informoval) a zároveň tímto svým popsáním jednáním podstatně narušil ekonomické chování uvedeného spotřebitele (který přinejmenším z důvodu neoznámení plánovaného zvýšení ceny předem ze strany účastníka řízení mohl očekávat účtování sjednané výše ceny dle smlouvy a který se o skutečném zvýšení jednotkové ceny plynu účtované od 1. října 2022 a o její výši mohl s jistotou dozvědět nejdříve až z již vystaveného prvního vyúčtování se zvýšenou jednotkovou cenou ze dne 30. května 2023, tj. až o několik měsíců později po faktickém zvýšení ceny, a nemohl se tak ani předem rozhodnout, zda se bude domáhat neúčinnosti takové změny výše ceny, nebo zda návrh na zvýšení ceny bude akceptovat či využije svého práva na ukončení smluvního vztahu s účastníkem řízení),

- b) spotřebiteli paní [REDACTED] (ve vztahu k jejímu odběrnému místu plynu EIC [REDACTED]), když jí vystavil (i) vyúčtování za sdružené služby dodávky plynu ze dne 6. dubna 2024 (fakturu č. [REDACTED]), prostřednictvím kterého tomuto spotřebiteli vyúčtoval (a tedy po něm požadoval) za období od 1. října 2022 do 31. prosince 2022 jednotkovou cenu plynu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 299 Kč bez DPH a za období od 1. ledna 2023 do 3. dubna 2023 jednotkovou cenu plynu ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh, a poté (ii) vyúčtování za sdružené služby dodávky plynu ze dne 13. dubna 2024 (fakturu č. [REDACTED]), prostřednictvím kterého tomuto spotřebiteli vyúčtoval (a tedy po něm požadoval) za období od 4. dubna 2023 do 31. prosince 2023 jednotkovou cenu plynu ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh a za období od 1. ledna 2024 do 28. března 2024 jednotkovou cenu plynu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 299 Kč bez DPH, přestože ve smlouvě o sdružených službách dodávky plynu ze dne [REDACTED] uzavřené s tímto spotřebitelem na dobu určitou 5 let ode dne podpisu smlouvy ve vztahu k výše uvedenému odběrnému místu plynu byla sjednána jednotková cena plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 199 Kč bez DPH dle ceníku produktové řady Optimal, aniž by současně smlouva nebo VOP účastníka řízení umožňovaly jednostrannou změnu výše ceny [když čl. VIII. odst. 1 VOP účastníka řízení ze dne 6. října 2021 přiložených ke smlouvě, který zní: „*Dodavatel je oprávněn stanovit svým oznámením zvýšení ceny a/nebo změny jiných smluvních podmínek*“, obsahuje zakázané ujednání v neprospěch spotřebitele ve smyslu § 1814 písm. g) zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 5. ledna 2023 v návaznosti na § 1813 téhož zákona, jelikož neupravuje, v jakém rozsahu, za jakých podmínek, ani z jakých důvodů je účastník řízení cenu jednostranně zvýšit], čímž účastník řízení postupoval v rozporu s požadavky odborné péče (požadováním ceny zvýšené jednostranným úkonem v rozporu se smluvní dokumentací, a zároveň tímto svým popsáním jednáním podstatně narušil ekonomické chování uvedeného spotřebitele (který mohl očekávat účtování sjednané výše ceny dle smlouvy a který se o skutečném zvýšení jednotkové ceny plynu účtované od 1. října 2022 a o její výši mohl s jistotou dozvědět nejdříve až z již vystaveného prvního vyúčtování se zvýšenou jednotkovou cenou ze dne 6. dubna 2024, tj. až o několik měsíců později po faktickém zvýšení ceny,
- c) spotřebiteli paní [REDACTED] (ve vztahu k jejímu odběrnému místu plynu EIC [REDACTED]), když jí vystavil (i) vyúčtování za sdružené služby dodávky plynu ze dne 19. června 2023 (faktury č. [REDACTED]), prostřednictvím kterého tomuto spotřebiteli vyúčtoval (a tedy po něm požadoval) za období od 1. října 2022 do 31. prosince 2022 jednotkovou cenu plynu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 299 Kč bez DPH a za období od 1. ledna 2023 do 14. června 2023 jednotkovou cenu plynu ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh, a poté (ii) vyúčtování za sdružené služby dodávky plynu ze dne 7. června 2024 (faktury č. [REDACTED]), prostřednictvím kterého tomuto spotřebiteli vyúčtoval (a tedy po něm požadoval) za období od 15. června 2023 do 31. prosince 2023 jednotkovou cenu plynu ve výši 7 500 Kč bez DPH/MWh a za období od 1. ledna 2024 do 30. května 2024 jednotkovou cenu plynu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 299 Kč bez DPH, přestože ve smlouvě o sdružených službách dodávky plynu ze dne [REDACTED] uzavřené s tímto spotřebitelem na dobu určitou 5 let ode dne podpisu smlouvy ve vztahu k výše

uvedenému odběrnému místu plynu byla sjednána jednotková cena plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 199 Kč bez DPH dle ceníku produktové řady Optimal, a v této smlouvě bylo současně sjednáno, že „cena stanovená ceníkem pro jednotlivé komodity je platná po celou dobu trvání sjednaného smluvního vztahu“, tudíž byla sjednána pevně stanovená cena (dle ceníku produktové řady Optimal), která měla platit přinejmenším do 8. listopadu 2026 (pokud by nedošlo k automatické prolongaci závazku nebo dohodě stran o změně výše ceny), čímž účastník řízení postupoval v rozporu s požadavky odborné péče (požadováním ceny zvýšené jednostranným úkonem – vyúčtováním – v rozporu se smlouvou) a zároveň tímto svým popsaným jednáním podstatně narušil ekonomické chování uvedeného spotřebitele (který mohl předpokládat, že sjednaná cena bude po určité období neměnná a který se o skutečném zvýšení jednotkové ceny plynu účtované od 1. října 2022 a o její výši mohl s jistotou dozvědět nejdříve až z již vystaveného prvního vyúčtování se zvýšenou jednotkovou cenou ze dne 19. června 2023, tj. až o několik měsíců později po faktickém zvýšení ceny,

d) spotřebiteli paní [REDAKCE] (ve vztahu k jejímu odběrnému místu plynu EIC [REDAKCE]), když jí vystavil:

- (i) vyúčtování za sdružené služby dodávky plynu ze dne 13. června 2022 (fakturu č. [REDAKCE], ve znění změn provedených opravným vyúčtováním ze dne 16. září 2024 (fakturu č. [REDAKCE]), prostřednictvím kterého tomuto spotřebiteli vyúčtoval (a tedy po něm požadoval) za období od 6. listopadu 2021 do 21. listopadu 2021 cenu za dodávku plynu ve výši 2 222 Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat 222 Kč bez DPH, a dále za období od 22. listopadu 2021 do 31. května 2022 cenu za dodávku plynu ve výši 2 929 Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat 229 Kč bez DPH,
- (ii) poté vyúčtování za sdružené služby dodávky plynu ze dne 8. července 2022 (fakturu č. [REDAKCE]), prostřednictvím kterého tomuto spotřebiteli vyúčtoval (a tedy po něm požadoval) za období od 1. června 2022 do 5. července 2022 cenu za dodávku plynu ve výši 2 929 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 229 Kč bez DPH,
- (iii) poté vyúčtování za sdružené služby dodávky plynu ze dne 22. července 2023 (fakturu č. [REDAKCE]), prostřednictvím kterého tomuto spotřebiteli vyúčtoval (a tedy po něm požadoval) za období od 6. července 2022 do 16. září 2022 cenu za dodávku plynu ve výši 2 929 Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat 229 Kč bez DPH, za období od 17. září 2022 do 31. prosince 2022 cenu za dodávku plynu ve výši 7 200 Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH, za období od 1. ledna 2023 do 5. července 2023 cenu za dodávku plynu ve výši 2 500 Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat 130 Kč bez DPH,
- (iv) poté vyúčtování za sdružené služby dodávky plynu ze dne 28. června 2024 (fakturu č. [REDAKCE]), prostřednictvím kterého tomuto spotřebiteli vyúčtoval (a tedy po něm požadoval) za období od 6. července 2023 do 31. prosince 2023 cenu za dodávku plynu ve výši 2 500 Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat 130 Kč bez DPH, za období od 1. ledna 2024 do 24. června 2024 cenu za dodávku plynu ve výši 7 200 Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH,
- (v) a poté vyúčtování za sdružené služby dodávky plynu ze dne 27. července 2024 (fakturu č. [REDAKCE]), prostřednictvím kterého tomuto spotřebiteli vyúčtoval (a tedy po něm požadoval) za období od 25. června 2024 do 18. července 2024 cenu za dodávku plynu ve výši 2 929 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 229 Kč bez DPH, 7 200 Kč bez DPH/MWh bez DPH a stálý měsíční plat 229 Kč bez DPH

přestože ve smlouvě o sdružených službách dodávky plynu ze dne [REDAKCE] uzavřené s tímto spotřebitelem na dobu určitou 5 let ode dne podpisu smlouvy ve vztahu k výše uvedenému odběrnému místu plynu byla sjednána jednotková cena plynu ve výši 599 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 59 Kč bez DPH (dle Akčního ceníku Garance) a od 1. října 2021 sjednána cena za dodávku plynu ve výši 1 099 Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat 99 Kč bez DPH (dle ceníku Garance), a v této smlouvě bylo současně sjednáno, že „cena stanovená ceníkem pro jednotlivé komodity je platná po celou dobu trvání sjednaného smluvního vztahu“, tudíž byla sjednána pevně stanovená cena (do 30. září 2021 dle Akčního

ceníku Garance a od 1. října 2021 dle ceníku Garance), která měla platit přinejmenším do 8. června 2026 (pokud by nedošlo k automatické prolongaci závazku nebo dohodě stran o změně výše ceny), čímž účastník řízení postupoval v rozporu s požadavky odborné péče (požadováním ceny zvýšené jednostranným úkonem – vyúčtováním – v rozporu se smlouvou) a zároveň tímto svým popsáním jednáním podstatně narušil ekonomické chování uvedeného spotřebitele (který mohl předpokládat, že sjednaná cena bude po určité období neměnná a který se o skutečném zvýšení jednotkové ceny plynu účtované od 6. listopadu 2021 a o její výši mohl s jistotou dozvědět poprvé nejdříve až z již vystaveného prvního vyúčtování ze dne 13. června 2022, tj. až o několik měsíců později po faktickém zvýšení ceny, a nemohl se tak ani předem rozhodnout, zda se bude domáhat neúčinnosti takové změny výše ceny, nebo zda návrh na zvýšení ceny bude akceptovat či využije svého práva na ukončení smluvního vztahu s účastníkem řízení).

II.

Účastník řízení se uznává vinným ze spáchání 5 přestupků dle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona v rozhodných zněních, kterých se dopustil tím, že jakožto držitel licence č. 242036153 na obchod s plynem v rozporu s § 11 odst. 6 energetického zákona v rozhodných zněních při uplatňování zálohových plateb za dodávky plynu nestanovil jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu v následujícím zúčtovacím období, když:

- a) zákazníkovi panu [REDAKCE] pro odběrné místo EIC [REDAKCE] stanovil dne 26. dubna 2022 prostřednictvím Platebního kalendáře (rozpisu záloh) č. [REDAKCE] měsíční zálohové platby pro následující zúčtovací období od června 2022 do června 2023 ve výši 7 400 Kč, přestože při plánované roční spotřebě plynu, která k datu vystavení rozpisu záloh dle údajů přístupných v informačním systému společnosti OTE, a.s., IČO: 264 63 318 (dále jen „OTE“ nebo „operátor trhu“), činila 21,328 MWh, a ceně za sdružené služby dodávky plynu dle ceníku Optimal (jednotková cena za dodávku plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh, stálý měsíční plat ve výši 199 Kč bez DPH a regulovaná složka ceny) mohla měsíční zálohová platba za dodávku plynu činit počínaje měsícem června 2022 nejvýše 5 200 Kč,
- b) zákazníkovi panu [REDAKCE] pro odběrné místo EIC [REDAKCE], stanovil dne 24. srpna 2022 prostřednictvím Platebního kalendáře (rozpisu záloh) č. [REDAKCE] měsíční zálohové platby pro následující zúčtovací období od října 2022 do října 2023 ve výši 11 100 Kč, přestože při plánované roční spotřebě plynu, která k datu vystavení rozpisu záloh dle údajů přístupných v informačním systému operátora trhu činila 21,098 MWh, a ceně za sdružené služby dodávky plynu dle ceníku Optimal (jednotková cena za dodávku plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh, stálý měsíční plat ve výši 199 Kč bez DPH a regulovaná složka ceny) mohla měsíční zálohová platba za dodávku plynu činit počínaje měsícem října 2022 nejvýše 5 200 Kč,
- c) zákazníkovi panu [REDAKCE] pro odběrné místo EIC [REDAKCE], stanovil dne 23. ledna 2023 prostřednictvím Platebního kalendáře (rozpisu záloh) č. [REDAKCE] měsíční zálohové platby pro následující zúčtovací období od března 2023 do března 2024 ve výši 9 500 Kč, přestože při plánované roční spotřebě plynu, která k datu vystavení rozpisu záloh dle údajů přístupných v informačním systému operátora trhu činila 21,354 MWh, a ceně za sdružené služby dodávky plynu dle ceníku Optimal (jednotková cena za dodávku plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh, stálý měsíční plat ve výši 199 Kč bez DPH a regulovaná složka ceny) mohla měsíční zálohová platba za dodávku plynu činit počínaje měsícem března 2023 nejvýše 5 100 Kč,
- d) zákazníkovi panu [REDAKCE] pro odběrné místo EIC [REDAKCE], stanovil dne 5. dubna 2023 prostřednictvím Platebního kalendáře (rozpisu záloh) č. [REDAKCE] měsíční zálohové platby pro následující zúčtovací období od června 2023 do června 2024 ve výši 6 000 Kč, přestože při plánované roční spotřebě plynu, která k datu vystavení rozpisu záloh dle údajů přístupných v informačním systému operátora trhu činila 21,354 MWh, a ceně za sdružené služby dodávky plynu dle ceníku Optimal (jednotková cena za dodávku plynu

ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh, stálý měsíční plat ve výši 199 Kč bez DPH a regulovaná složka ceny) mohla měsíční zálohová platba za dodávku plynu činit počínaje měsícem června 2023 nejvýše 5 100 Kč,

- e) zákazníkovi paní [REDAKCE] pro odběrné místo EIC [REDAKCE] stanovil dne 23. dubna 2024 prostřednictvím Platebního kalendáře (rozpisu záloh) č. [REDAKCE] měsíční zálohové platby pro následující zúčtovací období od června 2024 do června 2025 ve výši 13 700 Kč, přestože při plánované roční spotřebě plynu, která k datu vystavení rozpisu záloh činila 16,844 MWh, a ceně za sdružené služby dodávky plynu dle ceníku Optimal (jednotková cena za dodávku plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh, stálý měsíční plat ve výši 199 Kč bez DPH a regulovaná složka ceny) mohla měsíční zálohová platba za dodávku plynu činit počínaje měsícem června 2024 nejvýše 4 200 Kč.

III.

Účastník řízení se uznává vinným ze spáchání přestupku dle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona ve znění účinném do 26. června 2022, kterého se dopustil tím, že jakožto držitel licence č. 242036153 na obchod s plynem v rozporu s § 11 odst. 1 písm. f) téhož zákona ve spojení s § 16 vyhlášky č. 207/2021 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích, ve znění účinném do 16. září 2022 (dále jen „vyhláška o vyúčtování“), neprovedl řádné vyúčtování dodávky plynu do 15 kalendářních dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění (den odečtu z měřicího zařízení), když zákazníkovi – paní [REDAKCE] pro její odběrné místo plynu EIC [REDAKCE] vystavil vyúčtování za dodávky plynu až dne 27. února 2022, ačkoliv měl povinnost jej vystavit po zpřístupnění odečtu z měřicího zařízení (dne 2. února 2022) nejpozději dne 17. února 2022, tj. 10 dnů po lhůtě stanovené právními předpisy.

IV.

Dle § 91 odst. 16 písm. c) energetického zákona ve znění účinném do 30. června 2024 se účastníkovi řízení za spáchání 4 přestupků dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona ochrany spotřebitele v rozhodných zněních, 5 přestupků dle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona v rozhodných zněních a přestupku dle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona v rozhodném znění, ukládá **úhrnná pokuta ve výši**

320 000 Kč (slovy: tři sta dvacet tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 27524.

V.

Dle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), ve spojení s § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky**

2 500 Kč (slovy: dva tisíce pět set korun českých).

Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 27524.

Odůvodnění

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] Energetický regulační úřad (dále také „ERÚ“ či „správní orgán“) provedl šetření, v rámci kterých bylo zjištěno, že účastník řízení mohl svým jednáním porušit § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele,

§ 11 odst. 1 písm. f) a § 11 odst. 6 energetického zákona v rozhodných zněních. Šetření byla vedena pod:

- sp. zn. 04400/2023-ERU (zákazník [REDACTED])
- sp. zn. 11730/2022-ERU (zákazník [REDACTED])
- sp. zn. 06300/2024-ERU (zákazník [REDACTED])
- sp. zn. 09738/2024-ERU (zákazník [REDACTED])
- sp. zn. 06939/2024-ERU (zákazník [REDACTED])

- [2] Správní orgán výše uvedené spisy šetření, spolu s dalšími podklady (výpočet záloh ve vztahu k zákazníkovi paní [REDACTED]) vložil dne 30. října 2024 do správního spisu sp. zn. OSR-12795/2024-ERU záznamem z téhož dne, č. j. 12795-2/2024-ERU.

II. Průběh správního řízení

- [3] Dne 6. listopadu 2024 ERÚ vydal příkaz č. j. 12795-3/2024-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen téhož dne (dále jen „příkaz“). Uvedeným příkazem ERÚ uznal účastníka řízení vinným ze spáchání 4 přestupků dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona ochrany spotřebitele v rozhodných zněních, 5 přestupků dle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona v rozhodných zněních a přestupku dle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona v rozhodném znění, za což mu uložil úhrnnou pokutu ve výši 350 000 Kč.
- [4] Dne 12. listopadu 2024 byl ERÚ doručen odpor zástupce účastníka řízení proti příkazu. Odpor byl podán v zákonem stanovené lhůtě.
- [5] Dne 13. listopadu 2024 zaslal správní orgán účastníku řízení Vyrozumění o pokračování v řízení, Vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, č. j. 12795-5/2024-ERU, prostřednictvím kterého vyrozuměl účastníka řízení v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí, o právu žádat nařízení ústního jednání a o možnosti doložit své majetkové poměry.
- [6] Následně byla účastníku řízení na žádost jeho zástupce zaslána kopie spisu a prodloužena lhůta k vyjádření. Účastník řízení se ve věci vyjádřil přípisem ze dne 20. prosince 2024, prostřednictvím kterého mimo jiné požádal o nařízení ústního jednání ve věci z důvodu: „*aby měl možnost se příp. ještě vyjádřit k jednotlivým dokumentům nashromážděným ze strany ERÚ*“.
- [7] Dne 12. února 2025 ERÚ vydal usnesení č. j. 12795-9/2024-ERU (zástupci účastníka řízení doručeno téhož dne), kterým žádost účastníka řízení o nařízení ústního jednání zamítl.
- [8] Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení, jakož i námitky účastníka řízení, a v souladu s § 3 správního řádu dospěl po prostudování podkladů ve spise sp. zn. OSR-12795/2024-ERU k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici k vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

- [9] Účastník řízení je právnickou osobou – obchodní společností, a to konkrétně společností s ručením omezeným, která vznikla dne 23. března 2020 a je zapsaná ve Veřejném rejstříku vedeném u Krajského soudu v Brně oddíl 116947, vložka C.
- [10] Účastník řízení je mimo jiné držitelem licence na obchod s plynem č. 242036153 se zahájením výkonu licencované činnosti od 30. června 2020.

III. I. K výroku I. tohoto rozhodnutí – nekalé obchodní praktiky

III. I. I. zákazník ██████████

- [11] Účastník řízení uzavřel dne ██████████ se zákazníkem panem ██████████ ve vztahu k jeho odběrnému místu plynu EIC ██████████ smlouvu o sdružených službách dodávky plynu na dobu určitou 5 let ode dne účinnosti smlouvy, která byla sjednána dnem jejího podpisu (č. j. 04400-4/2023-ERU). Za pana ██████████ uzavřela smlouvu společnost AKG group s.r.o., IČO: 092 04 253 (dále jen „AKG“), na základě plné moci. Ve smlouvě byla cena sjednána odkazem na ceník účastníka řízení – konkrétně byla sjednána produktová řada Optimal, dle které byla cena za dodávku plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 199 Kč bez DPH (č. j. 04400-6/2023-ERU). Ve smlouvě byla také sjednána počáteční výše měsíční zálohy ve výši 4 185 Kč.
- [12] Dle výpisu ze systému OTE účastník řízení zahájil dodávky plynu do OM plynu pana ██████████ ne 13. dubna 2022.
- [13] Účastník řízení vystavil nejprve dne 6. června 2022 panu ██████████ ve vztahu k jeho OM plynu vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. ██████████ za období od 13. dubna 2022 do 1. června 2022, a to s výsledným přeplatkem 5 611 Kč, kdy v tomto vyúčtování účtoval účastník řízení v souladu s uzavřenou smlouvou pro celé uvedené období jednotkovou cenu za dodávku plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 199 Kč bez DPH.
- [14] Účastník řízení následně panu ██████████ dne 30. května 2023 vystavil ve vztahu k jeho OM plynu další vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. ██████████) za období od 2. června 2022 do 26. května 2023, a to s výsledným přeplatkem 4 167 Kč, kdy v tomto vyúčtování účtoval účastník řízení jednotkovou cenu za dodávku plynu:
- (i) v období od 2. června 2022 do 30. září 2022 ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 199 Kč bez DPH,
 - (ii) v období od 1. října 2022 do 31. prosince 2022 ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH,
 - (iii) v období od 1. ledna 2023 do 26. května 2023 ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 130 Kč bez DPH.
- [15] Účastník řízení ke změně výše ceny od 1. října 2022 ve svém vyjádření ze dne 23. března 2023 sdělil, že dne 17. srpna 2022 odeslal panu ██████████ doporučeným dopisem (č. zásilky ██████████) oznámení o změně produktové řady z téhož dne, kdy kopii tohoto oznámení také předložil. V oznámení se mimo jiné uvádí: „Vzhledem ke stále rostoucím velkoobchodním cenám jsme nuceni Vám změnit ceník a od 01.10.2022 budete odebírat zemní plyn v produktové řadě Omega, účinné od 1.10.2022, cena bez DPH a distribučních poplatků činí 7 200 Kč/MWh a 299 Kč SMO, ceník je součástí dopisu“ (č. j. 04400-4/2023-ERU). Účastník řízení obdobně ve svém vyjádření ze dne 4. května 2023 uvedl, že „Dne 17.08.2022 byla majiteli odběrného místa EIC ██████████ odeslána informace o změně produktové řady a dne 19.08.2022 byl odeslán dopis s informací o příspěvku na revizi plynového kotle plus všeobecné informace“ (č. j. 04400-13/2023-ERU). Účastník řízení ve svém vyjádření ze dne 23. června 2023 doplnil: „Majiteli odběrného místa EIC ██████████ byla zaslána dne 17.08.2022 informace o změně produktové řady na základě Všeobecných obchodních podmínek Článek VIII. Změny cen a VOP“ (č. j. 04400-16/2023-ERU).
- [16] Pan ██████████ výše uvedená tvrzení účastníka řízení ohledně zaslání oznámení o změně výše ceny rozporuje. Pan ██████████ ve vyjádření ze dne 23. března 2023 (č. j. 04400-6/2023-ERU) uvedl, že sice dne 18. srpna 2022 obdržel od účastníka řízení doporučený dopis (č. zásilky ██████████) datovaný dnem 19. srpna 2022, ale jeho obsahem nebylo žádné oznámení o změně výše ceny či produktu, když dopis obsahoval pouze oznámení o příspěvku na revizi plynového kotle. Pan ██████████ obdržel dne 22. srpna 2022 od účastníka řízení další dopis rovněž datovaný dnem 19. srpna 2022, který byl svým obsahem totožný jako předchozí dopis. Tento dopis již však byl odeslán jako obyčejná listovní zásilka,

nikoli doporučeně. Pan [REDAKCE] oba tyto dopisy ERÚ doložil jako součást přípisu ze dne 11. dubna 2023 (č. j. 04400-11/2023-ERU), a to včetně obálek. Dopisy obsahují skutečně shodný text, liší se pouze umístěním razítka a podpisu. Dopisy neobsahují žádnou informaci o tom, že by mělo dojít ke změně výše ceny za dodávku plynu.

[17] Pan [REDAKCE] ve svém sdělení ze dne 23. března 2023 (č. j. 04400-6/2023-ERU) sdělil, že mu ze strany účastníka řízení nebylo doručeno žádné oznámení o změně výše ceny. Skutečnost, že mohlo dojít ke zvýšení ceny, pan [REDAKCE] dovozoval z obdržení rozpisů záloh, ve kterých opakovaně došlo k navýšení měsíční zálohy, aniž by však došlo ke zvýšení spotřeby plynu v jeho OM. Součástí spisu (č. j. 04400-6/2023-ERU, č. j. 04400-10/2023-ERU, č. j. 04400-18/2023-ERU) je:

- platební kalendář č. [REDAKCE] ze dne 12. dubna 2022 s měsíčními zálohami ve výši 4 185 Kč (které odpovídají počáteční výši zálohy sjednané ve smlouvě) pro období 4/2022 – 4/2023,
- platební kalendář č. [REDAKCE] ze dne 26. dubna 2022 s měsíčními zálohami ve výši 7 400 Kč pro období 6/2022 – 6/2023,
- platební kalendář č. [REDAKCE] ze dne 24. srpna 2022 s měsíčními zálohami ve výši 11 100 Kč pro období 10/2022 – 10/2023,
- platební kalendář č. [REDAKCE] ze dne 23. ledna 2023 s měsíčními zálohami ve výši 9 500 Kč pro období 3/2023 – 3/2024,
- platební kalendář č. [REDAKCE] ze dne 5. dubna 2023 s měsíční zálohou ve výši 9 500 Kč na měsíc 5/2023 a s měsíčními zálohami ve výši 6 000 Kč pro období 6/2023 – 6/2024.

[18] Na navýšení měsíčních záloh pan [REDAKCE] reagoval dopisem označeným Oznámení o neúčinnosti zvýšení ceny energií nebo změny jiných smluvních podmínek ze dne 23. února 2023, ve kterém účastník řízení sděluje, že mu nebylo řádně oznámeno zvýšení ceny ve smyslu § 11a odst. 2 energetického zákona, kdy zvýšení ceny dovozuje ze zaslaných nových rozpisů záloh a k nim připojeným novým ceníkům, a dále sděluje, že zvýšení ceny považuje za neúčinné a trvá na dodržení sjednané ceny dle ceníku, na který odkazuje uzavřená smlouva (č. j. 04400-6/2023-ERU).

[19] Účastník řízení na tento dopis reagoval dne 1. března 2023, kdy zákazníkovi sdělil, že mu změny řádně oznámil doporučeným dopisem ze dne 17. srpna 2022. Po obdržení vyúčtování (dne 7. června 2023) – faktury č. [REDAKCE] ze dne 30. května 2023 zaslal pan [REDAKCE] účastníkovi řízení reklamaci tohoto vyúčtování, a to dne 15. června 2023 (e-mailem na adresu účastníka řízení info@jihlavskeplynarny.cz) a 16. června 2023 (doporučeně poštou). Pan [REDAKCE] reklamoval účtování jiných než smlouvou sjednaných cen, když mu dle jeho sdělení žádné oznámení o změně výše ceny nebylo doručeno, a opakovaně namítal neúčinnost zvýšení ceny způsobem, jakým jej provedl účastník řízení. Účastník řízení reklamaci dopisem ze dne 23. června 2023 zamítl s odůvodněním, že zákazníkovi zvýšení ceny řádně oznámil doporučeným dopisem zaslaným dne 17. srpna 2022 a že zákazník měl právo bezplatného odstoupení do 10. dne před nabytím účinnosti změny výše ceny, čehož nevyužil (č. j. 04400-15/2023-ERU, č. j. 04400-17/2023-ERU, č. j. 04400-18/2023-ERU).

[20] Ve vztahu k ověření výše požadovaných měsíčních záloh, operátor trhu na žádost ERÚ v rámci šetření sdělil dne 21. srpna 2023 (č. j. 04400-20/2023-ERU), že pro OM plynu pana [REDAKCE] byla hodnota plánované roční spotřeby plynu:

- ke dni 26. dubna 2022 ve výši 21,328 MWh,
- ke dni 24. srpna 2022 ve výši 21,098 MWh,
- ke dni 23. ledna 2023 ve výši 21,354 MWh,
- ke dni 5. dubna 2023 ve výši 21,354 MWh.

III. I. II. zákazník [REDAKCE]

[21] Účastník řízení uzavřel dne [REDAKCE] se zákazníkem paní [REDAKCE] ve vztahu k jejímu odběrnému místu plynu EIC [REDAKCE] smlouvu o sdružených službách dodávky plynu na dobu určitou 5 let ode dne účinnosti smlouvy, která byla sjednána dnem jejího podpisu (č. j. 06939-3/2024-ERU). Za paní [REDAKCE] uzavřela smlouvu společnost AKG. Ve smlouvě byla

cena sjednána odkazem na ceník účastníka řízení – konkrétně byla sjednána produktová řada Optimal, dle které byla cena za dodávku plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 199 Kč bez DPH (č. j. 04400-6/2023-ERU). Ve smlouvě byla také sjednána počáteční výše měsíční zálohy ve výši 3 900 Kč.

- [22] Dle výpisu ze systému OTE účastník řízení zahájil dodávky plynu do OM plynu paní [REDACTED] dne 13. dubna 2022.
- [23] Účastník řízení vystavil nejprve dne 6. dubna 2024 paní [REDACTED] ve vztahu k jejímu OM plynu vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. [REDACTED] za období od 13. dubna 2022 do 3. dubna 2023, a to s výsledným nedoplatkem 19 789 Kč, kdy v tomto vyúčtování účtoval účastník řízení v souladu s uzavřenou smlouvou v období od 13. dubna 2022 do 30. září 2022 jednotkovou cenu za dodávku plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 199 Kč bez DPH, avšak v období od 1. října 2022 do 31. prosince 2022 již vyúčtoval jednotkovou cenu za dodávku plynu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH a v období od 1. ledna 2023 do 3. dubna 2023 jednotkovou cenu za dodávku plynu ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 130 Kč bez DPH.
- [24] Účastník řízení následně paní [REDACTED] dne 13. dubna 2024 vystavil ve vztahu k jejímu OM plynu další vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. [REDACTED] za období od 4. dubna 2023 do 28. března 2024, a to s výsledným přeplatkem 3 144 Kč, kdy v tomto vyúčtování účtoval účastník řízení jednotkovou cenu za dodávku plynu:
- (i) v období od 4. dubna 2023 do 31. prosince 2023 ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 130 Kč bez DPH,
 - (ii) v období od 1. ledna 2024 do 28. března 2024 ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH.
- [25] Účastník řízení ke změně výše ceny od 1. října 2022 ve svém vyjádření ze dne 8. června 2024 sdělil, že dne 17. srpna 2022 odeslal paní [REDACTED] dopisem oznámení o změně produktové řady z téhož dne, kdy kopii tohoto oznámení také předložil. V oznámení se mimo jiné uvádí: „Vzhledem ke stále rostoucím velkoobchodním cenám jsme nuceni Vám změnit ceník a od 01.10.2022 budete odebírat zemní plyn v produktové řadě Omega, účinné od 1.10.2022, cena bez DPH a distribučních poplatků činí 7 200 Kč/MWh a 299 Kč SMO, ceník je součástí dopisu“. Účastník řízení dále uvedl, že zákaznice nevyužila svého práva výpovědi smlouvy z důvodu zvýšení ceny (č. j. 06939-3/2024-ERU). Ve správním řízení pak účastník řízení doložil poštovní podací arch (číslo zásilky [REDACTED], se jménem a adresou paní [REDACTED], s datem podání 17. srpna 2022).
- [26] Součástí spisu (č. j. 06939-1/2024-ERU) je platební kalendář č. [REDACTED] ze dne 23. dubna 2024 s měsíčními zálohami ve výši 13 700 Kč pro budoucí období 6/2024 – 6/2025.
- [27] Ve vztahu k ověření výše požadovaných měsíčních záloh, provozovatel distribuční soustavy na žádost ERÚ v rámci šetření sdělil dne 31. července 2024 (č. j. 06939-5/2024-ERU) hodnoty spotřeby za předchozí 3 roky v OM paní [REDACTED] (18,27019 MWh, 15,7098 MWh a 11,44531 MWh).

III. I. I. zákazník [REDACTED]

- [28] Účastník řízení uzavřel dne [REDACTED] se zákazníkem paní [REDACTED] ve vztahu k jejímu odběrnému místu plynu EIC [REDACTED] smlouvu o sdružených službách dodávky plynu na dobu určitou 5 let ode dne účinnosti smlouvy, která byla sjednána dnem jejího podpisu (č. j. 06300-3/2024-ERU). Za paní [REDACTED] uzavřela smlouvu společnost AKG na základě plné moci. Ve smlouvě byla cena sjednána odkazem na ceník účastníka řízení – konkrétně byla sjednána produktová řada Optimal, dle které byla cena za dodávku plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 199 Kč bez DPH. Ve smlouvě byla také sjednána počáteční výše měsíční zálohy ve výši 5 715 Kč.

- [29] Dle výpisu ze systému operátora trhu účastník řízení zahájil dodávky plynu do OM plynu paní [REDACTED] dne 13. dubna 2022.
- [30] Účastník řízení vystavil nejprve dne 17. června 2022 paní [REDACTED] e vztahu k jejímu OM plynu vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. [REDACTED] za období od 13. dubna 2022 do 14. června 2022, a to s výsledným přeplatkem 6 020 Kč, kdy v tomto vyúčtování účtoval účastník řízení v souladu s uzavřenou smlouvou pro celé uvedené období jednotkovou cenu za dodávku plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 199 Kč bez DPH.
- [31] Účastník řízení následně paní [REDACTED] dne 19. června 2023 vystavil ve vztahu k jejímu OM plynu další vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. [REDACTED] za období od 15. června 2022 do 14. června 2023, a to s výsledným přeplatkem 1 027 Kč, kdy v tomto vyúčtování účtoval účastník řízení jednotkovou cenu za dodávku plynu:
- (i) v období od 15. června 2022 do 30. září 2022 ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 199 Kč bez DPH,
 - (ii) v období od 1. října 2022 do 31. prosince 2022 ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH,
 - (iii) v období od 1. ledna 2023 do 14. června 2023 ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 130 Kč bez DPH.
- [32] Paní [REDACTED] v mailu ze dne 6. května 2024 (součást podkladů pod č. j. 06300-18/2024-ERU) uvádí: „Podotýkám, že mě nepřišlo od doby podepsání smlouvy ani vyúčtování“. V mailu ze dne 22. května 2024 (součást podkladů pod č. j. 06300-19/2024-ERU) pak uvádí: „... tyto faktury vidím poprvé, vystavili jste je až po mé výpovědi ...“.
- [33] Účastník řízení paní [REDACTED] dne 7. června 2024 vystavil další vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. [REDACTED] za období od 15. června 2023 do 30. května 2024, a to s výsledným nedoplatkem 27 492 Kč, kdy v tomto vyúčtování účtoval účastník řízení jednotkovou cenu za dodávku plynu:
- (i) v období od 15. června 2023 do 31. prosince 2023 ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 130 Kč bez DPH,
 - (ii) v období od 1. ledna 2024 do 30. května 2024 ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH.
- [34] Účastník řízení změnu výše ceny od 1. října 2022 odůvodnil tím, že 17. srpna 2022 spotřebiteli odeslal oznámení o změně produktové řady s účinností od 1. října 2022 (viz jeho vyjádření ze dne 31. května 2024, č. j. 06300-9/2024-ERU). Ve správním řízení pak účastník řízení doložil poštovní podací arch (číslo zásilky [REDACTED], se jménem a adresou paní [REDACTED], s datem podání 17. srpna 2022). Paní [REDACTED] obdržení dopisu se změnou produktové řady rozporuje.
- [35] Přípisem ze dne 4. června 2024 zaslal účastník řízení ERÚ na výzvu druhou stranu smlouvy uzavřené s paní [REDACTED] dne [REDACTED] (č. j. 06300-12/2024-ERU). Tato však, na rozdíl od smlouvy předložené paní [REDACTED] obsahovala změněnou poslední větu odstavce označeného jako Cenové podmínky, když namísto původního textu (dle podkladů předložených paní [REDACTED]: „Cena stanovená Ceníkem pro jednotlivé komodity je platná po celou dobu trvání sjednaného smluvního vztahu vyjma níže uvedeného zvýšení z důvodu prodloužení zákazníka.“, obsahovala následující změněný text: „Dodavatel si vyhrazuje právo na změnu produktové řady jednostranným oznámením.“.

III. I. II. zákazník [REDACTED]

- [36] Účastník řízení uzavřel dne [REDACTED] se zákazníkem paní [REDACTED] e vztahu k jejímu odběrnému místu plynu EIC [REDACTED] smlouvu o sdružených službách dodávky plynu na dobu určitou 5 let ode dne účinnosti smlouvy, která byla sjednána dnem jejího podpisu (č. j. 09738-11/2024-ERU). Za paní [REDACTED] uzavřela smlouvu společnost AKG na základě plné moci. Ve smlouvě byla cena sjednána odkazem na ceník účastníka řízení – konkrétně byla sjednána

produktová řada – Akční ceník Garance, dle kterého byla cena za dodávku plynu ve výši 599 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 59 Kč bez DPH. V tomto ceníku bylo mj. uvedeno: „Po ukončení akčního ceníku Garance bude od 1.10.2021 účtována cena podle ceníku Garance.“, v ceníku Garance cena za dodávku plynu 1 099 Kč/MWh bez DPH, stálý měsíční plat 99 Kč bez DPH (č. j. 09738-10/2024-ERU, 09738-11/2024-ERU). Ve smlouvě byla také sjednána počáteční výše měsíční zálohy ve výši 3 750 Kč.

[37] Dle výpisu ze systému operátora trhu účastník řízení zahájil dodávky plynu do OM plynu paní [REDAKCE] dne 25. června 2021 (č. j. 09738-3/2024-ERU).

[38] Účastník řízení vystavil paní [REDAKCE] dne 13. června 2022 ve vztahu k jejímu OM plynu nejprve vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. [REDAKCE] za období od 25. června 2021 do 31. května 2022, a to s výsledným nedoplatkem 44 198 Kč, kdy v tomto vyúčtování účtoval účastník řízení:

- období od 25. června 2021 do 12. července 2021 cenu za dodávku plynu ve výši 599 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 59 Kč bez DPH (což odpovídá produktové řadě Akční ceník Garance),
- v období od 13. července 2021 do 5. listopadu 2021 cenu za dodávku plynu ve výši 999 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 99 Kč bez DPH (což odpovídá produktové řadě Exclusive),
- v období od 6. listopadu 2021 do 21. listopadu 2021 cenu za dodávku plynu ve výši 2 222 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 222 Kč bez DPH,
- a v období od 22. listopadu 2021 do 31. května 2022 cenu za dodávku plynu ve výši 2 929 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 229 Kč bez DPH (viz č. j. 09738-1/2024-ERU),

kdy ve vztahu k tomuto vyúčtování účastník řízení vystavil dne 13. září 2024 opravné vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. [REDAKCE] za totéž období od 25. června 2021 do 31. května 2022, a to s výsledným přeplatkem 44 198 Kč, a opětovně dne 16. září 2024 další opravné vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. [REDAKCE]) za totéž období od 25. června 2021 do 31. května 2022, a to s výsledným nedoplatkem 43 875 Kč, kdy v tomto období účtoval účastník řízení:

- v období od 25. června 2021 do 30. září 2021 cenu za dodávku plynu ve výši 599 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 59 Kč bez DPH (což odpovídá produktové řadě Akční ceník Garance),
- v období od 1. října 2021 do 5. listopadu 2021 cenu za dodávku plynu ve výši 1 099 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 99 Kč bez DPH (což odpovídá produktové řadě Garance),
- v období od 6. listopadu 2021 do 21. listopadu 2021 cenu za dodávku plynu ve výši 2 222 Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat 222 Kč bez DPH,
- a v období od 22. listopadu 2021 do 31. května 2022 cenu za dodávku plynu ve výši 2 929 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 229 Kč bez DPH (viz č. j. 09738-34/2024-ERU, 09738-36/2024-ERU, 09738-39/2024-ERU).

[39] Účastník řízení dále paní [REDAKCE] vystavil dne 8. července 2022 ve vztahu k jejímu OM plynu vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. [REDAKCE] za období od 1. června 2022 do 5. července 2022, a to s výsledným přeplatkem 5 326 Kč, kdy v tomto období účtoval účastník řízení cenu za dodávku plynu ve výši 2 929 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 229 Kč bez DPH (viz č. j. 09738-1/2024-ERU).

[40] Účastník řízení dále paní [REDAKCE] vystavil dne 22. července 2023 ve vztahu k jejímu OM plynu vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. [REDAKCE] za období od 6. července 2022 do 5. července 2023, a to s výsledným přeplatkem 1 714 Kč, kdy v tomto vyúčtování účtoval účastník řízení:

- v období od 6. července 2022 do 16. září 2022 cenu za dodávku plynu ve výši 2 929 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 229 Kč bez DPH,
- v období od 17. září 2022 do 31. prosince 2022 cenu za dodávku plynu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH,

- v období od 1. ledna 2023 do 5. července 2023 cenu za dodávku plynu ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 130 Kč bez DPH (viz č. j. 09738-1/2024-ERU).
- [41] Účastník řízení dále paní [REDAKCE] vystavil dne 28. června 2024 ve vztahu k jejímu OM plynu vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. [REDAKCE]) za období od 6. července 2023 do 24. června 2024, a to s výsledným nedoplatkem 19 730 Kč, kdy v tomto vyúčtování účtoval účastník řízení:
- v období od 6. července 2023 do 31. prosince 2023 cenu za dodávku plynu ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 130 Kč bez DPH,
 - v období od 1. ledna 2024 do 24. června 2024 cenu za dodávku plynu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH (viz č. j. 09738-2/2024-ERU).
- [42] Účastník řízení dále paní [REDAKCE] vystavil dne 27. července 2024 ve vztahu k jejímu OM plynu vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu (fakturu č. [REDAKCE]) za období od 25. června 2024 do 18. července 2024, a to s výsledným nedoplatkem 3 279 Kč, kdy v tomto období účtoval účastník řízení cenu za dodávku plynu ve výši 7 200 Kč bez DPH bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 229 Kč bez DPH (viz č. j. 09738-6/2024-ERU).
- [43] Paní [REDAKCE] e-mailem ze dne 13. srpna 2024 (č. j. 09738-12/2024-ERU) u účastníka řízení reklamovala vyúčtování [REDAKCE] z důvodu účtování jiné než sjednané ceny od 6. listopadu 2021 do 18. července 2024. Účastník řízení reklamaci téhož dne zamítl (č. j. 09738-13/2024-ERU). Paní [REDAKCE] dále e-mailem ze dne 19. září 2024 (č. j. 09738-37/2024-ERU) u účastníka řízení reklamovala vyúčtování [REDAKCE] a opět vyúčtování [REDAKCE] z důvodu účtování jiné než sjednané ceny.
- [44] Účastník řízení opakovanou změnu výše ceny:
- od 6. listopadu 2021 odůvodnil zasláním dopisu o změně výše ceny zákazníkovi dne 6. října 2021 (změna na ceník Klasik),
 - od 22. listopadu 2021 odůvodnil zasláním dopisu o změně výše ceny zákazníkovi dne 22. října 2021 (změna na ceník Orange),
 - od 17. září 2022 odůvodnil zasláním dopisu o změně výše ceny zákazníkovi dne 17. srpna 2022 (změna na ceník Omega), viz č. j. 09738-5/2024-ERU a 09738-20/2024-ERU.

III. II. K výroku II. tohoto rozhodnutí – nepřiměřená výše záloh

- [45] Správní orgán v této části přiměřeně odkazuje na již popsany skutkový vztah ve vztahu k zákazníkovi panu [REDAKCE] v předchozí části tohoto rozhodnutí a opakuje, že účastník řízení zákazníkovi panu [REDAKCE] vystavil (viz č. j. 04400-6/2023-ERU, č. j. 04400-10/2023-ERU, č. j. 04400-18/2023-ERU):
- platební kalendář č. [REDAKCE] ze dne 12. dubna 2022 s měsíčními zálohami ve výši 4 185 Kč (které odpovídají počáteční výši zálohy sjednané ve smlouvě) pro období 4/2022 – 4/2023,
 - platební kalendář č. [REDAKCE] ze dne 26. dubna 2022 s měsíčními zálohami ve výši 7 400 Kč pro období 6/2022 – 6/2023,
 - platební kalendář č. [REDAKCE] ze dne 24. srpna 2022 s měsíčními zálohami ve výši 11 100 Kč pro období 10/2022 – 10/2023,
 - platební kalendář č. [REDAKCE] ze dne 23. ledna 2023 s měsíčními zálohami ve výši 9 500 Kč pro období 3/2023 – 3/2024,
 - platební kalendář č. [REDAKCE] ze dne 5. dubna 2023 s měsíční zálohou ve výši 9 500 Kč na měsíc 5/2023 a s měsíčními zálohami ve výši 6 000 Kč pro období 6/2023 – 6/2024.
- [46] Hodnota plánované roční spotřeby v OM pana [REDAKCE] byla (viz č. j. 04400-20/2023-ERU):
- ke dni 26. dubna 2022 ve výši 21,328 MWh,
 - ke dni 24. srpna 2022 ve výši 21,098 MWh,
 - ke dni 23. ledna 2023 ve výši 21,354 MWh,
 - ke dni 5. dubna 2023 ve výši 21,354 MWh.

- [47] Správní orgán v této části přiměřeně odkazuje rovněž na již popsany skutkový vztah ve vztahu k zákazníkovi paní [REDAKCE] v předchozí části tohoto rozhodnutí a opakuje, že účastník řízení tomuto zákazníkovi vystavil (viz č. j. 06939-1/2024-ERU) platební kalendář č. [REDAKCE] ze dne 23. dubna 2024 s měsíčními zálohami pro budoucí období 6/2024 – 6/2025 ve výši 13 700 Kč. Pro upřesnění správní orgán konstatuje, že v tomto platebním kalendáři byla uvedena také záloha na měsíc květen ve výši 6 750 Kč, která však byla splatná již dne 22. dubna 2024, tj. vystavením platebního kalendáře.
- [48] Pro stanovení plánované roční spotřeby pro příští zúčtovací období v OM paní [REDAKCE] yly použity poslední fakturované odběry plynu v uplynulých letech z dat poskytnutých provozovatelem distribuční soustavy (viz č. j. 06939-5/2024-ERU). Postupem dle přílohy č. 15 k vyhlášce č. 349/2015 Sb., o Pravidlech trhu s plynem, byla stanovena plánovaná roční spotřeba pro příští zúčtovací období ve výši 16,844 MWh.

III. III. K výroku III. tohoto rozhodnutí – pozdní vyúčtování

- [49] Dodávky plynu od účastníka řízení do odběrného místa plynu paní [REDAKCE] EIC 27ZG600Z03364542 byly dle systému OTE zahájeny ode dne 7. dubna 2021 a ukončeny ke dni 3. listopadu 2022 (viz č. j. 11730-10/2022-ERU).
- [50] Operátor trhu poskytl na žádost ERÚ přehledovou tabulku (viz č. j. 11730-13/2022-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby plynu k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu zákazníkovi. Z těchto přehledů mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 7. dubna 2021 do 1. února 2022 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému OTE dne 2. února 2022. Ve svém vyjádření ze dne 11. listopadu 2022 OTE uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich přijetí v systému OTE (2. února 2022) předány a zpřístupněny účastníku řízení.
- [51] Účastník řízení vystavil zákazníkovi paní [REDAKCE] za období od 7. dubna 2021 do 31. ledna 2022 vyúčtování za sdružené služby dodávky plynu až dne 27. února 2022 (faktura č. [REDAKCE] založená pod č. j. 11730-6/2022-ERU) s přeplatkem ve výši 7 985 Kč.

IV. Právní hodnocení

- [52] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.
- [53] Dle § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Dle § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.
- [54] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkaná jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky, energetický zákon a zákon o ochraně spotřebitele. Všechny jmenované zákony byly novelizovány v mezidobí od spáchání vytýkaných jednání účastníkem řízení.
- [55] S ohledem na § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal aplikovatelná ustanovení zákonů s jejich novelizovaným zněním a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku (vložením nových skutkových podstat přestupků došlo v některých případech pouze k přečíslování odstavců užívaných pro ukládání pokut podle energetického zákona

a zákona o ochraně spotřebitele). Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákonů pozdějších a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkaná jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy byla spáchána.

IV. I. K výroku I. tohoto rozhodnutí – nekalé obchodní praktiky

- [56] Jak již bylo uvedeno, ve vztahu k posuzovaným jednáním účastníka řízení je rozhodná právní úprava účinná v době, kdy mělo dojít ke spáchání vytýkaných jednání (tj. v době vystavení prvního vyúčtování se zvýšenou cenou ve vztahu k zákazníkům uvedeným ve výroku I. tohoto rozhodnutí). V daném případě je tedy ve vztahu k jednání popsanému ve výroku I.:
- písm. a) tohoto rozhodnutí rozhodný zákon o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 31. října 2023,
 - písm. b) tohoto rozhodnutí rozhodný zákon o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 30. června 2024,
 - písm. c) tohoto rozhodnutí rozhodný zákon o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 31. října 2024,
 - písm. d) tohoto rozhodnutí rozhodný zákon o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 5. ledna 2024.
- [57] Přestupku ve smyslu § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 31. října 2023, 30. června 2024, 31. října 2024 ale i 5. ledna 2024 (dále v této části všechna uvedená znění jen „zákon o ochraně spotřebitele“) se dopustí výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik.
- [58] Z výkladu § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele vyplývá, že trestat lze pouze podnikatele, který se dopustil jednání (tj. užití nekalé obchodní praktiky), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. podnikatele, který přímo při své činnosti nekalou obchodní praktiku užije a který svým postavením vůči spotřebiteli spadá do zákonem vymezeného taxativního výčtu (tj. výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel).
- [59] Dle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se spotřebitelem rozumí fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.
- [60] Dle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele se prodávajícím rozumí podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby.
- [61] Dle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele těchž znění je obchodní praktika nekalá, je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobilá podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejímu působení vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě.
- [62] Dle § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele těchž znění se užívání nekalých obchodních praktik před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí zakazuje.
- [63] Při určení, zda obchodní praktika představuje nekalou obchodní praktiku, je nejprve nutno stanovit, zda dotčená obchodní praktika naplňuje znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v příloze č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele, resp. v příloze I směrnice o nekalých obchodních praktikách (v tzv. „černé listině“). Pokud je taková praktika v příloze nalezena, není třeba ověřovat, zda jsou splněny obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v § 5, § 5a a § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud posuzované jednání v tzv. černé listině obsaženo není, přistupuje se ke zkoumání, zda jsou naplněny podmínky tzv. malých generálních klauzulí (neboli tzv. „šedé listiny“), tj. obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v § 5, § 5a a § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud se nejedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní obchodní praktiku, přistoupí se k vyhodnocení otázky, zda daná obchodní praktika naplňuje pojmové

znaky generální klauzule nekalých obchodních praktik dle § 4 zákona o ochraně spotřebitele či dle článku 5 odst. 2 směrnice o nekalých obchodních praktikách.

- [64] V průběhu správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení je právnickou osobou a držitelem licence na obchod s plynem, přičemž povaha jeho činnosti (podnikání) spočívá v prodeji plynu, resp. v poskytování sdružených služeb dodávky plynu, kdy subjekt nejenže dodává zákazníkům plyn, ale také jim zajišťuje na vlastní jméno a na vlastní účet dopravu plynu a související služby. Z uvedeného tedy vyplývá, že účastník řízení vůči zákazníkům (panu [REDACTED] paní [REDACTED] paní [REDACTED] i paní [REDACTED]) vystupoval jako prodávající ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele.
- [65] V rámci správního řízení bylo dále zjištěno, že zákazníci pan [REDACTED] v rámci smluvního vztahu s účastníkem řízení vystupovali jako nepodnikající fyzické osoby, které nejednaly v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Správní orgán tak usuzuje ze skutečnosti, že v uzavřených smlouvách o sdružených službách dodávky plynu není u těchto zákazníků uvedeno IČO, ale jejich datum narození, byla sjednána platba záloh přes SIPO a adresy OM plynu jsou shodné s adresami bydliště těchto zákazníků. Zákazníci tak naplňují definici spotřebitelů dle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.
- [66] Ve správním řízení bylo zjištěno, že účastník řízení uzavřel se spotřebiteli panem [REDACTED], paní [REDACTED], paní [REDACTED] i paní [REDACTED] dále společně též jako „dotčení spotřebitelé“ (prostřednictvím jejich zástupce), smlouvy o sdružených službách dodávky plynu, na základě kterých účastník řízení uskutečňoval dodávky plynu do OM plynu dotčených spotřebitelů. Z textu sjednaných smluv lze dojít k závěru, že smluvní vztah byl v případě dotčených spotřebitelů sjednán na dobu 5 let ode dne účinnosti smlouvy (ode dne jejich podpisu). Cena byla ve smlouvách s dotčenými spotřebiteli určena s odkazem na ceník účastníka řízení. Konkrétně byla:
- v případě OM pana [REDACTED] sjednána produktová řada Optimal – s cenou za dodávku plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálým měsíčním platem ve výši 199 Kč,
 - v případě OM paní [REDACTED] sjednána produktová řada Optimal – s cenou za dodávku plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálým měsíčním platem ve výši 199 Kč,
 - v případě OM paní [REDACTED] sjednána rovněž produktová řada Optimal – s cenou za dodávku plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálým měsíčním platem ve výši 199 Kč,
 - v případě paní [REDACTED] sjednána produktová řada – Akční ceník Garance – s cenou za dodávku plynu ve výši 599 Kč bez DPH/MWh a stálým měsíčním platem ve výši 59 Kč a od 1. října 2022 produktová řada – ceník Garance – s cenou za dodávku plynu ve výši 1 099 Kč bez DPH/MWh a stálým měsíčním platem ve výši 99 Kč.
- [67] Ve správním řízení bylo ve vztahu k OM plynu pana [REDACTED] z faktury ze dne 30. května 2023 zjištěno, že od 1. října 2022 došlo ke zvýšení jednotkové ceny za dodávku plynu a stálého měsíčního platu. Spotřebitel tvrdí, že o změně výše ceny nebyl ze strany účastníka řízení předem informován, přičemž účastník řízení naopak tvrdí, že spotřebiteli zaslal předem doporučeným dopisem oznámení o změně výše ceny, avšak spotřebitel nevyužil svého práva vypovědět závazek ze smlouvy z důvodu zvýšení ceny.
- [68] Rovněž ve vztahu k OM plynu paní [REDACTED] bylo z faktury ze dne 6. dubna 2024 zjištěno, že od 1. října 2022 došlo ke zvýšení jednotkové ceny za dodávku plynu a stálého měsíčního platu. Účastník řízení tvrdí, že spotřebiteli zaslal předem doporučeným dopisem oznámení o změně výše ceny, avšak spotřebitel nevyužil svého práva vypovědět závazek ze smlouvy z důvodu zvýšení ceny.
- [69] Rovněž ve vztahu k OM plynu paní [REDACTED] bylo z faktury ze dne 19. června 2023 zjištěno, že od 1. října 2022 došlo ke zvýšení jednotkové ceny za dodávku plynu a stálého měsíčního platu. Spotřebitel rovněž tvrdí, že o změně výše ceny nebyl ze strany účastníka řízení předem informován, přičemž účastník řízení naopak tvrdí, že spotřebiteli zaslal předem doporučeným dopisem oznámení o změně výše ceny, avšak spotřebitel nevyužil svého práva vypovědět závazek ze smlouvy z důvodu zvýšení ceny.

- [70] Rovněž ve vztahu k OM plynu paní [REDACTED] bylo z faktury ze dne 13. června 2022 (resp. z opravné faktury ze dne 16. září 2024) a faktury ze dne 22. července 2023 zjištěno, že od 6. listopadu 2021, 22. listopadu 2022 i od 17. září 2022 došlo ke zvýšení jednotkové výše ceny za dodávku plynu a stálého měsíčního platu. Spotřebitel rovněž tvrdí, že o změně výše ceny nebyl ze strany účastníka řízení předem informován, přičemž účastník řízení naopak tvrdí, že spotřebiteli opakovaně zaslal předem doporučeným dopisem oznámení o změně výše ceny, avšak spotřebitel nevyužil svého práva vypovědět závazek ze smlouvy z důvodu zvýšení ceny.
- [71] Aby vůbec mohlo dojít k jednostranné změně produktové řady, resp. ke změně (zvýšení) ceny plynu, musí být tato změna nejen oznámena řádně zákazníkovi v souladu se smlouvou a zákonem, ale musí být možnost změny ve smlouvě ujednána. Ust. § 11a odst. 2 energetického zákona bez dalšího toto právo nezakládá. Dodavateli tak může svědčit právo zvýšit cenu dodávky elektřiny či plynu nebo měnit jiné smluvní podmínky jediné tehdy, pokud bylo takové oprávnění založeno smluvně, tedy bylo-li tak mezi smluvními stranami sjednáno. Z těchto důvodů se správní orgán nejprve zabýval tím, zda účastníku řízení ze smlouvy či VOP svědčilo právo na jednostrannou změnu smluvních podmínek – změnu ceny sdružených služeb dodávky plynu.
- [72] Ve sjednaných smlouvách se spotřebiteli paní [REDACTED] a paní [REDACTED] se v části Ostatní ujednání uvádí: „...Smluvní vztah založený touto smlouvou se řídí platnou právní úpravou, VOP dodavatele, Ceníkem dodavatele a Ceníkem služeb dodavatele, přičemž odchylná ujednání této smlouvy, pokud nejsou v rozporu s právní úpravou, mají přednost.“, a v části Cenové podmínky dále uvádí: „...Cena stanovená Ceníkem pro jednotlivé komodity je platná po celou dobu trvání sjednaného smluvního vztahu vyjma níže uvedeného zvýšení z důvodu prodloužení zákazníka.“. V případě zákazníka paní [REDACTED] právní orgán vycházel z textu znění smlouvy předložené paní [REDACTED], nikoli účastníkem řízení dne 4. června 2024, jelikož je zřejmé, že zákazník s ohledem na formulářové znění smlouvy (s logem účastníka řízení a na jeho hlavičkovém papíru) tuto nebyl schopen upravovat a zasahovat do jejího textu a jím předložený text smlouvy musel být právě tím, který od účastníka řízení obdržel při podpisu smlouvy. Text smlouvy paní [REDACTED] navíc také odpovídá textu smlouvy předložené paní [REDACTED]. Je tedy evidentní, že účastník řízení ERÚ předložil nepravdivé podklady (pozměněnou část druhé strany smlouvy, než která byla skutečně uzavřena s paní [REDACTED]).
- [73] Byť ve smlouvách uzavřených s paní [REDACTED] a [REDACTED] nebylo přímo sjednáno, že se jedná o cenu fixní, sjednaná cena (spolu s dalšími citovanými částmi smlouvy) se jí svou povahou blížila, když bylo sjednáno, že cena stanovená ceníkem bude platná po určité stanovené období. Konkrétně se jednalo o pevně stanovenou cenu, jejíž výše byla určena ceníkem účastníka řízení a jež měla platit po dobu trvání smluvního vztahu (tj. přinejmenším 5 let, pokud nedojde k automatické prolongaci, či nebude dohodnuta jiná výše ceny). Sjednaná cena dodávky plynu s paní [REDACTED] ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh (a stálý měsíční plat ve výši 199 Kč) tak měla být dle textu smlouvy neměnná až do 8. listopadu 2026. Ve vztahu k paní [REDACTED] pak měla být od účinnosti smlouvy (8. června 2021) do 30. září 2021 účtována cena dodávky plynu ve výši 599 Kč bez DPH/MWh (a stálý měsíční plat ve výši 59 Kč) a od 1. října 2021 až do 8. června 2026 účtována neměnná cena dodávky plynu ve výši 1 099 Kč bez DPH/MWh (a stálý měsíční plat ve výši 99 Kč).
- [74] Správní orgán tedy shrnuje dílčí závěr, že účastník řízení nebyl oprávněn v případě zákazníků paní [REDACTED] po dobu 5 let ode dne účinnosti smluv (ode dne jejich podpisu) jednostranně měnit výši ceny, jelikož výše ceny byla pro toto období sjednána jako neměnná. Nutno rovněž uvést, že dotčení spotřebitelé s účastníkem řízení neuzavřeli žádné dvoustranné dodatky ke smlouvám, potažmo jiné dvoustranné dohody, jejichž předmětem by byla dohoda o zvýšení ceny od 1. října 2022 či v následujícím období. Nadto zákazníci rozporují, že by vůbec měli být o plánovaném zvýšení ceny vyrozuměni.
- [75] K účastníkem řízení ve správním řízení doloženému oznámení o změně ceny (tj. jednostrannému úkonu účastníka řízení) adresovanému paní [REDACTED] včetně potvrzení o odeslání dopisu ze dne 17. srpna 2022, správní orgán uvádí, že s ohledem na ustanovení ve smlouvě uzavřené s paní [REDACTED] o neměnnosti ceny po dobu trvání sjednaného smluvního vztahu, se ani v tomto případě nejedná o titul, na základě

kterého by mohlo dojít k jednostranné změně ceny, jak účastník řízení namítá. Ke změně ceny (při současném smluvním ujednání o neměnnosti ceny po dobu trvání smluvního vztahu) totiž mohlo dojít pouze dvoustrannou dohodou se zákazníkem, resp. jeho učiněným výslovným souhlasem, že s navýšením ceny souhlasí. K čemuž nedošlo.

- [76] Pakliže účastník řízení ve správním řízení doložil, že zákazníkovi paní [REDACTED] (přestože tato měla ve smlouvě sjednáno, že cena je neměnná po dobu trvání smluvního vztahu, tj. svou povahou je fixovaná) skutečně odeslal oznámení o změně výše ceny, ve kterém uvádí „*Vzhledem ke stále rostoucím velkoobchodním cenám jsme nuceni Vám změnit ceník a od 01.10.2022 budete odebírat zemní plyn v produktové řadě Omega, účinné od 01.10.2022*“, správní orgán konstatuje, že se účastník řízení mohl již tímto úkonem (odesláním citovaného oznámení) dopustit vůči paní [REDACTED] ekalé obchodní praktiky, konkrétně klamavého konání ve smyslu § 5 zákona o ochraně spotřebitele, jelikož uvedené oznámení obsahuje nepravdivou informaci o tom, že účastník řízení je oprávněn jednostranně cenu změnit (což vzhledem k citovanému ustanovení ve smlouvě nebyl), které mohlo vést dotčeného spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.
- [77] Ve vztahu k zákazníkovi panu [REDACTED] a paní [REDACTED] se správní orgán zabýval textem VOP přiložených ke smlouvám a tam stanovenými případnými oprávněními účastníka řízení ke změně výše ceny.
- [78] Správní orgán v případě těchto zákazníků pana [REDACTED] a paní [REDACTED] k tomuto kroku přistoupil právě z důvodu, že nedisponuje druhou stranou uzavřených smluv s těmito zákazníky, jako v případě dalších dvou zákazníků (paní [REDACTED] a paní [REDACTED]). Přestože lze důvodně předpokládat, že druhé strany smluv uzavřené s panem [REDACTED] a paní [REDACTED] (s ohledem na totožné datum jejich uzavření jako v případě zákazníka [REDACTED] tj. 8. listopadu 2021) byly totožného znění jako smlouva uzavřená s paní [REDACTED] (a zřejmě tedy také obsahovaly ustanovení o tom, že „*Cena stanovená Ceníkem pro jednotlivé komodity je platná po celou dobu trvání sjednaného smluvního vztahu vyjma níže uvedeného zvýšení z důvodu prodloužení zákazníka*“, tj. že rovněž tito zákazníci měli mít cenu svou povahou fixovanou), nejedná se (z důvodu absence podkladů – druhé strany smlouvy) o podložené tvrzení, ze kterého by mohl správní orgán vycházet. Nehledě na skutečnost, že pokud by správní orgán neměl povědomí o textu na druhé straně smluv zákazníků paní [REDACTED] a paní [REDACTED], tak z doložených smluv (resp. zřejmě jen prvních stran) se zákazníky panem [REDACTED] a paní [REDACTED] ani nevyplývá, že by tyto smlouvy neměly být úplné a měly ještě nějakou další (druhou) stranu obsahovat, když jsou na nich zachyceny podpisy smluvních stran, obsahují podstatné náležitosti a absentuje jakékoli číselné označení strany nebo odkaz na nějakou jinou stranu smlouvy.
- [79] Správní orgán současně uvádí, že druhé strany smluv zákazníků pana [REDACTED] a paní [REDACTED] nebylo možné zajistit, a to z následujících důvodů. Smlouvy by bylo možno zajistit toliko od smluvních stran. Správní orgán tedy mohl účastníka řízení opět vyzvat k doložení smlouvy uzavřené s panem [REDACTED] a paní [REDACTED] přestože tento byl k zaslání těchto podkladů vyzván již v rámci šetření, kde platí jeho povinnost předložit ERÚ pravdivé a úplné údaje). Správní orgán však k takovému kroku nepřistoupil z důvodu obavy z předložení nepravdivých údajů ze strany účastníka řízení (tj. předložení jiného textu druhé strany smluv ohledně zákazníků pana [REDACTED] paní [REDACTED] pokud tedy vůbec existovaly), jako tomu bylo v případě zákazníka paní [REDACTED] kde se prokázalo (předložením jiné druhé strany smlouvy samotou paní [REDACTED], že účastník řízení ERÚ předložil pozměněné podklady (druhou stranu této smlouvy) právě v části týkající se zasloužení ceny po dobu trvání smlouvy (tedy stěžejní části této smlouvy, od níž se posouzení v nyní vedeném správním řízení odvíjí). Jinými slovy zajištění druhé strany smlouvy od účastníka řízení (pokud by ji tento ve správním řízení vůbec poskytl) by nemělo pro vedené správní řízení žádnou vypovídající hodnotu.
- [80] Poslední způsob, jak mohl správní orgán druhé strany smluv zákazníků pana [REDACTED] a paní [REDACTED] zajistit, je vyžádání si těchto podkladů přímo od zákazníků. K tomuto kroku rovněž správní orgán nepřistoupil, jelikož jak uvedl samotný zákazník paní [REDACTED] v rámci šetření, ta nemůže dohledat smlouvu jako celek (nemá ji k dispozici, viz č. j. 06939-1/2024-ERU). Z tohoto důvodu musel správní orgán ve vztahu k paní [REDACTED] vycházet z dostupných podkladů, jak bude popsáno dále. Ve vztahu

k panu [REDAKCE] pak bylo vyžádání si druhé strany smlouvy přímo od něj správním orgánem vyhodnoceno jako nadbytečné, a to především z důvodu, že správní orgán má za zjištěné a prokázané, že účastník řízení tomuto zákazníkovi oznámení o změně ceny ani neodeslal (jak bude popsáno dále). Přesto se správní orgán také ve vztahu k tomuto zákazníkovi (s ohledem na zjištěné faktické jednostranné navýšení ceny ze strany účastníka řízení vyplývající z vystavené faktury) zabýval dostupnými podklady, tj. konkrétně textem VOP přiložených ke smlouvám a tam stanovených případných oprávněních účastníka řízení ke změně výše ceny.

- [81] Ustanovení čl. VIII. odst. 1 VOP sice (v případě všech dotčených spotřebitelů) obsahuje větu: „Dodavatel je oprávněn stanovit svým oznámením zvýšení ceny a/nebo změny jiných smluvních podmínek“. Také tohoto ustanovení VOP se dovolává účastník řízení, resp. že na jeho základě byl oprávněn přistoupit k jednostrannému zvýšení ceny prostřednictvím zaslaných oznámení. Správní orgán se tedy nejprve zabýval tím, zda citované ustanovení VOP zakládalo oprávnění účastníka řízení k jednostranné změně obsahu závazku, konkrétně sjednané ceny.
- [82] Správní orgán uvádí, že takto formulované ustanovení VOP odporuje zákonným požadavkům. Dle § 1759 občanského zákoníku platí, že smlouva strany zavazuje. Lze ji změnit nebo zrušit jen se souhlasem všech stran, anebo z jiných zákonných důvodů. Jedná se o kogentní ustanovení občanského zákoníku, podle kterého si obecně smluvní strany nemohou dohodnout možnost změn závislých pouze na vůli jedné strany. Ve smlouvě jako takové může být sjednán souhlas se změnou právního jednání, kdy je např. sjednán obsah takové změny a na vůli smluvní strany potom je, zda se tato změna použije, či nikoli. V rámci smlouvy tak není vyloučeno sjednat budoucí změnu smlouvy aktivovanou jednáním jedné ze stran. Tento postup ale vyžaduje, aby byl určen obsah změny anebo způsob jejího určení.
- [83] Kritériem je v takovém případě požadavek určitosti [viz § 553 občanského zákoníku, blíže viz Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721-2054). Komentář. 1. vydání. nakl. C. H. Beck, Praha 2014, s. 191]. Právě na takové případy, kdy je platně smluvně sjednána možnost změnit závazek „jednostranně“ jednou ze smluvních stran, však současně dopadají ochranná ustanovení druhé smluvní strany, ať už obecná v občanském zákoníku, či zvláštní v podobě § 11a energetického zákona. Dle § 1813 občanského zákoníku ve znění účinném do 5. ledna 2023 se má za to, že jsou zakázána ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. Dle § 1814 písm. g) občanského zákoníku ve znění účinném do 5. ledna 2023 se zvláště zakazují ujednání, která dovolují podnikateli, aby ze své vůle změnil práva či povinnosti stran.
- [84] Ust. § 1814 písm. g) občanského zákoníku je vnitrostátní transpozicí bodu 1 písm. j) přílohy směrnice 93/13/EHS, podle kterého je nepřiměřeným ujednáním zakládající možnost prodávajícího nebo poskytovatele jednostranně změnit podmínky smlouvy bez rozumného důvodu, který je přesně uveden ve smlouvě, a § 1814 písm. g) občanského zákoníku je tak třeba vykládat podle účelu a smyslu výše uvedeného ustanovení směrnice 93/13/EHS. Čl. VIII. odst. 1 VOP sice zmiňuje právo jednostranně zvýšit cenu, nicméně neupravuje, v jakém rozsahu, za jakých podmínek, ani z jakých důvodů. Takové ujednání je zcela nedostatečné, zakládá v podstatě libovůli účastníka řízení kdykoli a z jakýchkoliv důvodů, resp. i bez odůvodnění, obsah smlouvy jednostranně změnit a je tudíž v rozporu se zákonem (je nepřiměřené v neprospěch spotřebitele).
- [85] Správní orgán má tak za to, že ve vztahu k zákazníkovi panu [REDAKCE] a paní [REDAKCE] předmětné ustanovení VOP nezakládá/v rozhodné době nezakládalo účastníku řízení legální právní možnost v podobě řádně sjednaného práva na jednostrannou změnu obsahu závazku, tj. v posuzované věci změnu produktové řady a ceny plynu dotčeným spotřebitelům. Účastník řízení tedy na základě přiložených VOP ke smlouvám nebyl ve vztahu k OM zákazníků pana [REDAKCE] a paní [REDAKCE] oprávněn jednostranně změnit cenu plynu a produktovou řadu ode dne 1. října 2022 či později. Na tomto závěru nemůže ničeho změnit ani skutečnost, pokud účastník řízení těmito spotřebitelům jednostranně oznámení o změně ceny zaslal, či nikoli. Absenci sjednaného smluvního oprávnění nelze zhojit dodatečným úkonem jedné ze stran. Naopak, pokud by bylo prokázáno, že účastník řízení spotřebitelům nějaké

takové oznámení skutečně zaslal (obsahující ustanovení o tom, že jednostranně mění cenu, přestože toto právo nebylo účinné ve smlouvě, resp. obchodních podmínkách sjednáno), mohl by se rovněž tímto úkonem (odesláním takového oznámení) dopustit vůči spotřebitelům nekalé obchodní praktiky, konkrétně klamavého konání ve smyslu § 5 zákona o ochraně spotřebitele, jelikož by oznámení obsahovalo nepravdivou informaci o tom, že účastník řízení je oprávněn jednostranně cenu změnit (což vzhledem k jmenovanému neurčitému ustanovení VOP nebyl), která mohla vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.

- [86] Správní orgán tedy shrnuje, že ve vztahu k zákazníkům paní [REDACTED] a paní [REDACTED] účastník řízení nebyl oprávněn ke změně výše ceny (v případě OM paní [REDACTED] od 1. října 2022, ani později, a OM paní [REDACTED] od 6. listopadu 2021, 22. listopadu 2021 ani od 17. září 2022, ani později) s ohledem na text samotné smlouvy, a ve vztahu k zákazníkům panu [REDACTED] a pan [REDACTED] účastník řízení nebyl oprávněn ke změně výše ceny na základě přiložených VOP ke smlouvám (z důvodu nemožnosti aplikace ustanovení čl. VIII. odst. 1 VOP ve vztahu ke spotřebiteli, které sice zmiňuje právo jednostranně zvýšit cenu, nicméně neupravuje, v jakém rozsahu, za jakých podmínek, ani z jakých důvodů).
- [87] Vzhledem k výše uvedeným závěrům, pak správní orgán opakuje, že i kdyby takovou informaci (o jednostranné změně výše ceny) účastník řízení dotčeným spotřebitelům zaslal ve lhůtě dle § 11a odst. 3 energetického zákona (jak účastník řízení tvrdí), nemohlo by takové oznámení ani ve vztahu k jednomu ze spotřebitelů (ať už měli sjednanou pevnou cenu po dobu trvání závazku nebo cenu určenou ceníkem a současně smluvní dokumentace neobsahovala platně sjednanou možnost účastníka řízení k jednostranné změně obsahu závazku v podobě změny ceny) vyvolat zamýšlený následek v podobě práva účtovat dodávku plynu za zvýšenou cenu plynu v jiné produktové řadě. Vyúčtování takto zvýšené ceny by tedy nebylo oprávněné.
- [88] Přesto správní orgán pro úplnost konstatuje, že ve správním řízení nebylo ani prokázáno, že by účastník řízení všechny dotčené spotřebitele s oznámením o změně výše ceny datovaným dne 17. srpna 2022 skutečně seznámil, a to z důvodů, které budou popsány dále.
- [89] Tuto skutečnost správní orgán ve vztahu k OM pana [REDACTED] dovozuje z toho, že spotřebitel pan [REDACTED] doložil dva dopisy od účastníka řízení týkající se pouze příspěvku na revizi plynového kotle, vč. obálek, ve kterých tyto dopisy obdržel postupně ve dnech 18. srpna 2022 a 22. srpna 2022. Z jiného umístění razítka a podpisu je zřejmé, že se nejedná o kopii téhož dopisu, ale skutečně o dva dopisy se stejným obsahem. Z obálky jednoho z těchto dopisů (který byl doručován doporučeně) je přitom zřejmé, že je označen shodným číslem zásilky ([REDACTED]), jež sdělil účastník řízení a ve které měl účastník řízení odeslat jím předložený dopis (obsahující oznámení o změně výše ceny). Skutečnosti, že spotřebitel nebyl seznámen s dopisem obsahujícím oznámení o zvýšení ceny, odpovídají též jednotlivé přípisys spotřebitele adresované účastníku řízení s konstantním sdělením, že zvýšení ceny dovozuje pouze ze zaslaných rozpisů záloh a ze zvýšených měsíčních záloh.
- [90] Paní [REDACTED] ní [REDACTED] rovněž obdržení oznámení o změně výše ceny rozporují. Ve vztahu k paní [REDACTED] pak správní orgán uvádí, že účastník řízení ani jeden dopis, který měl informaci o změně výše ceny nedoložil. Účastník řízení ve vztahu k opakované změně výše ceny v OM paní [REDACTED]
- od 6. listopadu 2021 odůvodnil zasláním dopisu o změně výše ceny zákazníkovi dne 6. října 2021 (změna na ceník Klasik),
 - od 22. listopadu 2021 odůvodnil zasláním dopisu o změně výše ceny zákazníkovi dne 22. října 2021 (změna na ceník Orange),
 - od 17. září 2022 odůvodnil zasláním dopisu o změně výše ceny zákazníkovi dne 17. srpna 2022 (změna na ceník Omega).

K tomu správní orgán uvádí (pomine-li již dříve učiněné závěry, že účastník řízení dle textu smlouvy a přiložených VOP nebyl po dobu trvání smluvního vztahu se spotřebitelem paní [REDACTED] vůbec oprávněn měnit sjednanou výši ceny), že lhůtu v § 11a odst. 2 energetického zákona je třeba vykládat tak, že účinnost tam uvedeného adresného jednostranného úkonu (jednostranné oznámení o změně výše

ceny) předpokládá, že projev vůle je doručen adresátovi, resp. přesněji že se dostane do sféry jeho dispozice. Pokud účastník řízení tvrdí, že měl paní [REDAKCE] dopis s oznámením o změně výše ceny od 6. listopadu 2021 odeslat až dne 6. října 2021, o změně výše ceny od 22. listopadu 2021 až dne 22. října 2021 a o změně výše ceny od 17. září 2022 až dne 17. srpna 2022, tj. ve všech případech pouze jeden den před nejzazší zákonnou lhůtou stanovenou pro seznámení spotřebitele s takovým oznámením, nelze předpokládat, že by všechna oznámení byla spotřebiteli prostřednictvím doručovatele poštovních služeb skutečně připravena k vyzvednutí ihned následující den po podání zásilky. Nelze opomenout ani skutečnost, že účastník řízení jím uváděný dopis obsahující změnu výše ceny ve vztahu k OM paní [REDAKCE] nepředložil. Účastník řízení ve vztahu ke spotřebiteli paní [REDAKCE] předložil pouze (i) ořezanou část poštovního podacího archu, kde je sice u podacího čísla zásilky [REDAKCE] jméno a adresa paní [REDAKCE] avšak chybí datum podání, (ii) ořezanou část poštovního podacího archu, kde je u podacího čísla zásilky [REDAKCE] jméno a adresa zákazníka a datum podání 17. srpna 2022, a dále (iii) ořezanou část poštovního podacího archu, kde je sice u podacího čísla zásilky [REDAKCE] jméno a adresa paní [REDAKCE], avšak chybí datum podání. Všechny tyto skutečnosti směřují spíše k závěru, že účastník řízení dotčené spotřebitele o plánované změně výše ceny neinformoval vůbec. Rovněž sám zákazník paní [REDAKCE] obdržení jakýchkoli dopisů se zvýšením ceny rozporuje (viz mail zákazníka účastníku řízení ze dne 3. října 2022, kde paní [REDAKCE] uvádí: „za celou dobu jsme nebyli informováni o ceně plynu“, založený jako součást podkladů pod č. j. 09738-5/2024-ERU).

- [91] Ve vztahu k OM paní [REDAKCE] správní orgán uvádí, že účastník řízení v rámci správního řízení doložil oznámení o změně výše ceny ze dne 17. srpna 2022 a doložil také poštovní podací arch (číslo zásilky [REDAKCE] se jménem a adresou paní [REDAKCE] s datem podání 17. srpna 2022).
- [92] Ve vztahu k OM paní [REDAKCE] správní orgán uvádí, že účastník řízení v rámci správního řízení doložil oznámení o změně výše ceny ze dne 17. srpna 2022 a doložil také poštovní podací arch (číslo zásilky [REDAKCE] se jménem a adresou paní [REDAKCE], s datem podání 17. srpna 2022).
- [93] Jak již ale bylo uvedeno, v nyní posuzované věci by ani řádně a včas doručené jednostranné oznámení o změně výše ceny plynu dotčeným spotřebitelům (či jejich případná neaktivita na obdržené oznámení) nemohlo zhojit základní chybějící předpoklad pro takovou změnu, a to řádně a účinně sjednané právo účastníka řízení jednostranně změnit smlouvu – cenu plynu a produktovou řadu v průběhu sjednaného smluvního vztahu.
- [94] Dle předložených smluv uzavřených se spotřebiteli panem [REDAKCE], paní [REDAKCE] a paní [REDAKCE] byla dohodnuta cena dle ceníku produktové řady Optimal. Dle předloženého ceníku této produktové řady pro kategorii domácnost a malooběratel platného od 1. listopadu 2021 (bez uvedení omezení doby platnosti) je obchodní cena plynu ve výši 1 999 Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši 199 Kč. Tato obchodní cena plynu byla účastníkem řízení spotřebiteli:
- panu [REDAKCE] vyúčtována pouze v období od 2. června 2022 do 30. září 2022 (tj. v období před rozporovaným zvýšením ceny plynu), jak vyplývá z předloženého vyúčtování,
 - paní [REDAKCE] vyúčtována pouze v období od 13. dubna 2022 do 30. září 2022 (tj. v období před rozporovaným zvýšením ceny plynu), jak vyplývá z předloženého vyúčtování,
 - paní [REDAKCE] vyúčtována v období od 15. června 2022 do 30. září 2022 (tj. v období před rozporovaným zvýšením ceny plynu), jak vyplývá z předloženého vyúčtování.
- [95] Vzhledem k tomu, že účastník řízení nebyl oprávněn od 1. října 2022 (přinejmenším do konce sjednané doby trvání smlouvy, pokud by nedošlo k automatické prolongaci závazku, či nebyla sjednána jiná výše ceny) jednostranně zvýšit do té doby účtovanou cenu, měla být i po 30. září 2022 v případě třech uvedených zákazníků účtována cena plynu ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 199 Kč, nikoli cena plynu ve výši:
- 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH (období od 1. října 2022 do 31. prosince 2022), resp. cena plynu ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh (období od 1. ledna 2023 do 26. května 2023) jak vyplývá z faktury ze dne 30. května 2023 ve vztahu k OM pana [REDAKCE],

- 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH (období od 1. října 2022 do 31. prosince 2022), resp. cena plynu ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh (období od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023), a následně cena plynu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH (období od 1. ledna 2024 do 28. března 2024), jak vyplývá z faktury ze dne 6. dubna 2024 a ze dne 13. dubna 2024 ve vztahu k OM paní [REDACTED],
- 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH (období od 1. října 2022 do 31. prosince 2022), resp. cena plynu ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh (období od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023), a následně cena plynu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH (období od 1. ledna 2024 do 30. května 2024), jak vyplývá z faktury ze dne 19. června 2023 a ze dne 7. června 2024 ve vztahu k OM paní [REDACTED].

[96] Dle předložené smlouvy uzavřené se spotřebitelem paní [REDACTED] byla dohodnuta cena dle ceníku – Akční ceník Garance. Dle předloženého ceníku této produktové řady pro kategorii domácnost a maloobchodatel platného od 1. června 2021 (bez uvedení omezení doby platnosti) je obchodní cena plynu ve výši 599 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 59 Kč bez DPH. Tato obchodní cena plynu byla účastníkem řízení rovněž spotřebiteli paní [REDACTED] po opravě původní faktury vyúčtována v období od 25. června 2021 do 30. září 2021, jak vyplývá z předloženého vyúčtování. V předložené smluvní dokumentaci, resp. v původním ceníku (Akční ceník Garance) bylo s uvedeným spotřebitelem sjednáno, že od 1. října 2021 bude účtována cena podle ceníku Garance. Dle předloženého ceníku této produktové řady pro kategorii domácnost a maloobchodatel platného od 1. června 2021 (bez uvedení omezení doby platnosti) je obchodní cena plynu ve výši 1 099 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 99 Kč bez DPH. Tato obchodní cena plynu byla účastníkem řízení rovněž spotřebiteli paní [REDACTED] po opravě původní faktury vyúčtována v období od 1. října 2021 do 5. listopadu 2021 (tj. v období před rozporovaným zvýšením ceny plynu), jak vyplývá z předloženého vyúčtování.

[97] Vzhledem k tomu, že účastník řízení nebyl oprávněn od 6. listopadu 2021 (ani následně – přinejmenším do konce sjednané doby trvání smlouvy, pokud by nedošlo k automatické prolongaci závazku, či nebyla dohodou sjednána jiná výše ceny) jednostranně zvýšit do té doby účtovanou cenu, měla být i po 5. listopadu 2021 v případě zákazníka paní [REDACTED] účtována cena plynu ve výši 1 099 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat ve výši 99 Kč, nikoli cena plynu ve výši 2 222 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 222 Kč bez DPH (období od 6. listopadu 2021 do 21. listopadu 2021), resp. cena plynu ve výši 2 929 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 229 Kč bez DPH (období od 22. listopadu 2021 do 16. září 2022), resp. cena plynu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 299 Kč bez DPH (období od 17. září 2022 do 31. prosince 2022), resp. cena plynu ve výši 2 500 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 130 Kč bez DPH (období od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023), resp. cena plynu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh a stálý měsíční plat 229 Kč bez DPH (období od 1. ledna 2024 do 18. července 2024), jak vyplývá z faktury ze dne 16. září 2024, 8. července 2022, 22. července 2023, 28. června 2024 a 27. července 2024, ve vztahu k OM [REDACTED].

[98] Správní orgán ve vztahu k zákazníkovi panu [REDACTED] uvádí, že ve správním řízení bylo prokázáno, že účastník řízení nebyl ve smyslu smluvní dokumentace oprávněn k jednostrannému zvýšení ceny od 1. října 2022 a současně nebylo prokázáno, že by ani s oznámením o změně výše ceny od 1. října 2022 dotčeného spotřebitele seznámil, jak tvrdil. Dotčený spotřebitel sice z jednotlivých obdržení rozpisů záloh s novými (navýšenými) měsíčními zálohami (aniž by současně došlo k nějakému razantnímu navýšení spotřeby plynu) mohl usuzovat, že mohlo dojít ke změně výše ceny, nicméně skutečnou výši jednotkové ceny vědět nemohl, ani že ke změně výše ceny skutečně došlo, když žádné konkrétní adresné oznámení neobdržel. Účastník řízení sice zřejmě spotřebiteli přinejmenším dvakrát spolu s rozpisem záloh zaslal nové ceníky (viz vyjádření spotřebitele ze dne 23. března 2023, č. j. 04400-6/2023-ERU, ve kterém uvádí: „... dále dle ceníku platného od 1.6.2022, a rovněž dle nového ceníku s platností od 1. 1. 2023, jež mi byly doručeny, jsem dovodil, že v období od zahájení dodávky plynu, tzn. ode dne 13. 4. 2022, muselo dojít nejméně třikrát k domnělé změně ceny za dodávky plynu“), nicméně při současné absenci oznámení, že skutečně k navýšení ceny v OM spotřebitele došlo a poučení o možnosti výpovědi závazku, spotřebitel skutečné navýšení ceny mohl jen domýšlet. Nadto v situaci, kdy zřejmě spotřebiteli byl zaslán nový ceník platný již od 1. června 2022 spolu s rozpisem

záloh ze dne 26. dubna 2022, kdy došlo také k razantnímu navýšení měsíčních záloh (téměř dvojnásobnému) s účinností od 6/2022, což by zcela jistě mohlo odpovídat tomu, že došlo k navýšení jednotkové ceny plynu, avšak k prvnímu navýšení ceny dle faktury došlo až od 1. října 2022, nikoli již v červnu roku 2022 (kdy byly navýšeny měsíční zálohy). Přestože tedy v období června roku 2022 skutečně k navýšení jednotkové ceny nedošlo, spotřebiteli byly téměř dvojnásobně navýšeny zálohy. Z těchto důvodů má správní orgán za to, že spotřebitel mohl poprvé s jistotou vědět, že došlo ke změně výše jednotkové ceny od určitého období právě až z vystaveného vyúčtování, tj. faktury ze dne 30. května 2023. Do té doby se mohlo jednat (při současné absenci informace ze strany účastníka řízení o tom, že má dojít ke změně výše ceny, na základě čeho a od kdy, a absenci sjednání takového oprávnění ve smluvní dokumentaci, a tedy předpokladu spotřebitele, že sjednaná cena bude platná po celou dobu sjednaného smluvního vztahu) toliko o domněnky na straně spotřebitele, že ke zvýšení ceny skutečně došlo.

- [99] Správní orgán ve vztahu k zákazníkovi paní [REDACTED] uvádí, že ve správním řízení bylo prokázáno, že účastník řízení nebyl ve smyslu smluvní dokumentace oprávněn k jednostrannému zvýšení ceny od 1. října 2022. K jednostrannému zvýšení ceny nebyl účastník řízení oprávněn ani v případě, že paní [REDACTED] zaslal oznámení o změně výše ceny. Pro účinné zvýšení ceny by byla potřeba dohoda s paní [REDACTED] avšak taková v inkriminované době uzavřena nebyla. Správní orgán pro úplnost uvádí, že ani absenci nesouhlasu paní [REDACTED] a zaslání oznámení o změně výše ceny ze strany účastníka řízení (resp. skutečnost, že účastník řízení nezaslala výpověď smlouvy) nelze považovat za souhlas s oznamovaným zvýšením ceny. K tomu by muselo dojít formou výslovného souhlasu podepsáním dohody o změně výše ceny či dodatkem ke sjednané smlouvě, k čemuž nedošlo. Paní [REDACTED] i přes obdržení oznámení o změně výše ceny mohla mít s ohledem na obsah smluvní dokumentace i nadále za to, že její cena komodity zůstane neměnná. Dotčený spotřebitel sice z jednotlivých obdržení rozpisů záloh s novými (navýšenými) měsíčními zálohami (aniž by současně došlo k nějakému razantnímu navýšení spotřeby plynu) mohl usuzovat, že mohlo dojít ke změně výše ceny, nicméně skutečnou výši jednotkové ceny a že tato bude skutečně účtována, vědět nemohl. Z těchto důvodů má správní orgán za to, že spotřebitel mohl poprvé s jistotou vědět, že došlo ke změně výše jednotkové ceny od určitého období právě až z vystaveného vyúčtování, tj. faktury ze dne 6. dubna 2024. Do té doby se mohlo jednat (při současné absenci sjednání takového oprávnění ve smluvní dokumentaci, a tedy předpokladu spotřebitele, že sjednaná cena bude platná po celou dobu sjednaného smluvního vztahu) toliko o domněnky na straně spotřebitele, že ke zvýšení ceny skutečně došlo.
- [100] Správní orgán ve vztahu k zákazníkovi paní [REDACTED] uvádí, že ve správním řízení bylo prokázáno, že účastník řízení nebyl ve smyslu smluvní dokumentace oprávněn k jednostrannému zvýšení ceny od 1. října 2022, kdy navíc v samotné smlouvě bylo sjednáno, že sjednaná cena je platná po dobu trvání sjednaného smluvního vztahu (tj. po určité období neměnná). Spotřebitel sice z jednotlivých obdržení rozpisů záloh s novými (navýšenými) měsíčními zálohami (aniž by současně došlo k nějakému razantnímu navýšení spotřeby plynu) mohl usuzovat, že mohlo dojít ke změně výše ceny, nicméně skutečnou výši jednotkové ceny vědět nemohl, ani že ke změně výše ceny skutečně došlo, když tvrdí, že žádné konkrétní adresné oznámení neobdržel. I v případě, že by takové oznámení obdržel (účastník řízení oznámení, vč. podkladů o odeslání doložil), správní orgán uvádí, že by tato skutečnost neměla vliv na posouzení věci. Zaslání oznámení by totiž bylo v rozporu s tím, co si spotřebitel s účastníkem řízení sjednal ve smlouvě. Účastník řízení by se naopak zasláním takového oznámení mohl dopustit dalšího protiprávního jednání, resp. užití další nekalé obchodní praktiky (konkrétně klamavého konání). Z těchto důvodů má správní orgán za to, že spotřebitel mohl poprvé s jistotou vědět, že došlo ke změně výše jednotkové ceny od určitého období právě až z vystaveného vyúčtování, tj. faktury ze dne 19. června 2023. Přestože podklady ve spise poukazují na to, že účastník řízení zřejmě uvedené vyúčtování paní [REDACTED] ještě ke dni 6. května 2024 vůbec nezaslal (viz její e-mail z téhož dne, kde uvádí „*Podotýkám, že mě nepřišlo od doby podepsání smlouvy ani vyúčtování*“), správní orgán vychází z data vystavení uvedeného vyúčtování, jelikož již tento úkon svědčí o úmyslu účastníka řízení požadovat po spotřebiteli zvýšenou cenu. Do doby vystavení uvedeného vyúčtování se tedy mohlo jednat (při neexistenci oprávnění k jednostranné změně výše ceny ze strany účastníka řízení ve smlouvě a předpokladu spotřebitele, že sjednaná cena bude platná po celou dobu sjednaného smluvního vztahu) toliko o domněnky na straně spotřebitele, že ke zvýšení ceny skutečně došlo a o kolik.

- [101] Správní orgán ve vztahu k zákazníkovi paní [REDAKCE] vádí, že ve správním řízení bylo prokázáno, že účastník řízení nebyl ve smyslu smluvní dokumentace oprávněn k jednostrannému zvýšení ceny od 6. listopadu 2021 (ani v následném období, po celou dobu sjednaného smluvního vztahu) a současně nebylo prokázáno, že by ani s oznámením o změně výše ceny dotčeného spotřebitele seznámil (dopisy s oznámením změny výše ceny nebyly doloženy vůbec a lze předpokládat, že by ani nemohla být dodržena lhůta pro seznámení se se změnou výše ceny, pokud by skutečně dopisy s takovými oznámeními byly odeslány, přičemž spotřebitel tvrdí, že žádné oznámení o změně výše ceny nikdy neobdržel), jak tvrdil. Dotčený spotřebitel sice z jednotlivých obdržených rozpisů záloh s novými (navýšenými) měsíčními zálohami (aniž by současně došlo k nějakému razantnímu navýšení spotřeby plynu) mohl usuzovat, že mohlo dojít ke změně výše ceny, nicméně skutečnou výši jednotkové ceny vědět nemohl, ani že ke změně výše ceny skutečně došlo, když tvrdí, že žádné konkrétní adresné oznámení neobdržel (a podklady ve spise nenavádějí tomu, že by takové oznámení obdržet skutečně měl). Spotřebitel skutečné navýšení ceny, jakož i konkrétní výši ceny, mohl jen domýšlet. Z těchto důvodů má správní orgán za to, že spotřebitel mohl poprvé s jistotou vědět, že došlo ke změně výše jednotkové ceny od určitého období právě až z vystaveného vyúčtování, tj. z faktury ze dne 13. června 2022. Byť uvedené vyúčtování bylo následně opakovaně ze strany účastníka řízení změněno (viz faktura ze dne 13. září 2024 a ze dne 16. září 2024), správní orgán považuje již vyúčtování ze dne 13. června 2022 za takové, prostřednictvím kterého se dotčený spotřebitel poprvé mohl dozvědět, že k nějaké změně výše ceny, resp. k jejímu zvýšení (od 6. listopadu 2021 a 22. listopadu 2022) skutečně v rozporu s uzavřenou smlouvou došlo, byť nemohl vědět přesnou výši účtované ceny, když ji účastník řízení následně prostřednictvím opravných vyúčtování měnil. Změnu výše ceny od 17. září 2022 se pak dotčený spotřebitel mohl poprvé dozvědět z faktury ze dne 22. července 2023. Do doby vystavení uvedených vyúčtování se tedy mohlo jednat (při neexistenci oprávnění k jednostranné změně výše ceny ze strany účastníka řízení ve smlouvě a předpokladu spotřebitele, že sjednaná cena bude platná po celou dobu sjednaného smluvního vztahu) toliko o domněnky na straně spotřebitele, že ke zvýšení ceny skutečně došlo.
- [102] Ve správním řízení bylo dále ve vztahu k zákazníkům panu [REDAKCE] a paní [REDAKCE] zjištěno, že se tito spotřebitelé snažili dovolat neúčinnosti změny výše ceny, a to prostřednictvím reklamace vystavených vyúčtování, avšak účastník řízení tyto reklamace zamítl jako nedůvodné.
- [103] Správní orgán přistoupil ke zjišťování, zda jsou popsána obchodní praktika účastníka řízení vůči dotčeným spotřebitelům (spočívající ve vyúčtování jiné než sjednané jednotkové ceny plynu, která byla sjednána pro určité období jako neměnná, nebo aniž by ve smluvní dokumentaci bylo účinně sjednáno oprávnění účastníka řízení k jednostranné změně výše ceny a aniž by k takové jednostranné změně výše ceny účinně skutečně došlo) zakázaná podle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice o nekalých obchodních praktikách. Správní orgán tedy nejprve vyhodnocoval, zda uvedená obchodní praktika ve vztahu ke každému dotčenému spotřebiteli nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele. Správní orgán dospěl k závěru, že posuzovaná obchodní praktika nesplňuje kritéria žádné ze zakázaných praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, a proto přistoupil k posuzování, zda je obchodní praktika zakázána dle § 5, § 5a nebo § 5b zákona o ochraně spotřebitele, tj. zda se jedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní obchodní praktiku, přičemž i v tomto případě dospěl k závěru, že se o takové obchodní praktiky nejedná. Správní orgán proto přistoupil k posouzení, zda popsána obchodní praktika naplňuje pojmové znaky generální klauzule nekalých obchodních praktik dle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.
- [104] Dle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je obchodní praktika nekalá, je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobilá podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejímu působení vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě.
- [105] Aby byla obchodní praktika nekalá ve smyslu § 4 zákona o ochraně spotřebitele, musí dojít k jednání podnikatele vůči spotřebiteli, přičemž se dle výkladu Soudního dvora Evropské unie při posouzení spotřebitele používá kritérium průměrného spotřebitele. Průměrným spotřebitelem dle bodu 18 a 19 směrnice o nekalých obchodních praktikách je spotřebitel, který má dostatek informací a je v rozumné

míře pozorný a opatrný s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory. Tuto definici vymezil Soudní dvůr Evropské unie a jedná se o tzv. normativní model průměrného spotřebitele.

- [106] Průměrným spotřebitelem dle judikatury Soudního dvora Evropské unie je spotřebitel, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory [viz například rozsudek ESD ve věci C 210/96 ze dne 16. července 1998 (Gut Springenheide GmbH a Rudolf Tusky vs. Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt - Amt für Lebensmittelüberwachung), dle kterého je průměrný spotřebitel vykreslen jako přiměřeně dobře informovaný, opatrný a obezřetný, či rozsudek ESD ve věci C 358/01 ze dne 6. listopadu 2003 (Komise vs. Španělsko), dle kterého je průměrný spotřebitel v dostatečné míře informovaný, ale také opatrný a schopný řadu informací si opatřit a zpracovat sám].
- [107] Podle judikatury českých soudů (viz například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. května 2007, sp. zn. 32 Odo 229/2006) je průměrným spotřebitelem spotřebitel, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný, s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory (jak je vykládáno Evropským soudním dvorem). Také bylo judikováno, viz například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. října 2008, sp. zn. 32 Cdo 4661/2007, že míra pozornosti průměrného spotřebitele má být posuzována přísněji než dříve (již nepostačuje pouze povrchní či zběžná pozornost, ale „rozumná míra pozornosti a opatrnosti“ – viz bod 18 směrnice o nekalých obchodních praktikách). Na druhou stranu je podle názoru správního orgánu nutné vzít s ohledem na současný vývoj trhu s energiemi v potaz skutečnost, že spotřebitelé jsou aktuálně, ale i již v posuzovaném období (období, kdy došlo k vytýkanému jednání účastníka řízení – tj. vystavení vyúčtování, v nichž byla účtována jiná než sjednaná cena) informováni o nejisté situaci na trhu s energiemi a o zvyšování cen energií prakticky denně, což může vést spotřebitele k pocitu nejistoty ohledně dodávek energií a naopak tedy míru jeho pozornosti a opatrnosti narušovat nepřehledným množstvím mnohdy těžko vyhodnotitelných informací.
- [108] V daném případě je nutné tedy posoudit hledisko průměrného spotřebitele zejména s ohledem na výše uvedené judikované závěry soudů. Stupeň pozornosti průměrně informovaného a rozumného spotřebitele by se měl odvíjet od důležitosti nabízeného produktu či služby. Energie (v tomto případě plyn) a jejich kontinuální dodávka jsou pro spotřebitele zcela jistě důležité, neboť se jedná o produkt každodenní spotřeby a také potřeby, a proto by měl být spotřebitel v dané oblasti informovaný a v rozumné míře také pozorný a opatrný. Lze obecně shrnout, že průměrný spotřebitel je v daném případě spotřebitel, který plyn (resp. sdružené služby dodávky plynu) využívá ke svým každodenním potřebám, a z toho důvodu je pro něj důležitá kontinuální dodávka této komodity. Ač je trh s energiemi pro běžného spotřebitele (tedy i pro průměrného spotřebitele) komplikovaný a nepřehledný, orientuje se v něm alespoň na základní úrovni, a to i díky médiím, jimiž je upozorňován na nekalé obchodní praktiky některých obchodníků s plynem.
- [109] Jak již bylo uvedeno, nekalou obchodní praktiku je nutno vždy posoudit ve vztahu k tzv. průměrnému spotřebiteli. Správní orgán se tedy zabýval tím, zda popsané jednání účastníka řízení mohlo podstatně narušit nebo bylo způsobilé podstatně narušit ekonomické chování průměrného spotřebitele. Správní orgán má v dané věci za nesporné, že popsané jednání účastníka řízení mohlo být přinejmenším způsobilé podstatně narušit ekonomické chování průměrného spotřebitele.
- [110] Paní [REDAKCE] i paní [REDAKCE] měly ve smlouvě sjednáno, že cena stanovená ceníkem je platná po celou dobu trvání sjednaného smluvního vztahu. Oba tito spotřebitelé se při sjednání smlouvy tedy mohli důvodně domnívat, že jim bude přinejmenším po dobu pěti let ode dne podpisu účtována cena za dodávku plynu sjednaná ve smlouvě. V případě pana [REDAKCE] a paní [REDAKCE] ve smluvní dokumentaci nebyla účinně sjednaná možnost jednostranné [REDAKCE] výše ceny (resp. VOP účastníka řízení obsahovaly zakázané ujednání v neprospěch spotřebitele), kdy současně v případě pana [REDAKCE] nebylo ani prokázáno, že by mu účastník řízení nějaké takové jednostranné oznámení se změnou výše ceny skutečně odeslal. Rovněž tito spotřebitelé tedy mohli mít důvodně za to, že nedošlo ke změně sjednané ceny plynu.

- [111] Následné jednání účastníka řízení ve vztahu k dotčeným spotřebitelům (vyúčtování jednostranně zvýšené ceny spotřebitelům, aniž by tato možnost byla s těmito spotřebiteli účinně sjednána, a ve vztahu k některým z nich zcela bez předchozího oznámení) však bylo zcela jistě v rozporu s požadavky odborné péče a zároveň mohlo být přinejmenším způsobilé podstatně narušit ekonomické chování průměrného spotřebitele.
- [112] Konkrétně ve vztahu k popsanému skutkovému stavu ohledně spotřebitele pana [REDAKCE] pak vyúčtování zvýšené ceny plynu a s tím související předchozí systematické kroky spočívající v postupném navyšování měsíčních záloh spolu se zasláním nových ceníků (bez adresného oznámení o takové jednostranné změně výše ceny, navíc při současném zakotvení nepřiměřeného ustanovení v neprospěch spotřebitele ve VOP účastníka řízení), jakož i následné zamítnutí reklamace týkající se nesouhlasu s účtovanou cenou plynu, zcela jistě mohly v průměrném spotřebiteli přinejmenším vyvolat dojem o nutnosti uhradit protiprávně zvýšenou cenu za dodávky plynu, potažmo přesvědčení o oprávněnosti jednání účastníka řízení (když účastník řízení spotřebiteli fakticky odňal většinu možností obrany nebo obranu spotřebitele vyhodnotil jako nedůvodnou).
- [113] Obdobně ve vztahu k popsanému skutkovému stavu ohledně spotřebitele paní [REDAKCE] vyúčtování zvýšené ceny plynu (kdy toto vyúčtování účastník řízení provedl až po více než dvou letech od zahájení dodávky) a s tím související předchozí systematické kroky spočívající v postupném navyšování měsíčních záloh (při současném zakotvení nepřiměřeného ustanovení v neprospěch spotřebitele ve VOP účastníka řízení), zcela jistě mohly v průměrném spotřebiteli přinejmenším vyvolat dojem o nutnosti hradit nedůvodně zvýšené zálohy na dodávku plynu, potažmo přesvědčení o oprávněnosti jednání účastníka řízení.
- [114] Obdobně ve vztahu k popsanému skutkovému stavu ohledně spotřebitele paní [REDAKCE] vyúčtování zvýšené ceny plynu prostřednictvím hned dvou po sobě jdoucích vyúčtování (při současném zakotvení ustanovení o neměnnosti ceny přímo ve smlouvě a zakotvení nepřiměřeného ustanovení v neprospěch spotřebitele ve VOP účastníka řízení), zcela jistě mohly v průměrném spotřebiteli přinejmenším vyvolat dojem o nutnosti uhradit protiprávně zvýšenou cenu za dodávky plynu, potažmo přesvědčení o oprávněnosti jednání účastníka řízení. Nadto v případě, kdy uvedený zákazník též rozporuje obdržení adresného oznámení o jednostranné změně výše ceny, kterou účastník řízení ve smyslu sjednané smlouvy ani provést nemohl. A v případě, že by oznámení skutečně odesláno bylo, jak tvrdí účastník řízení, mohl se tento dopustit dalšího protiprávního jednání.
- [115] Konečně obdobně též ve vztahu k popsanému skutkovému stavu ohledně spotřebitele paní [REDAKCE] vyúčtování zvýšené ceny plynu a s tím související předchozí systematické kroky spočívající v postupném navyšování měsíčních záloh (bez adresného oznámení o takové jednostranné změně výše ceny, navíc při současném zakotvení ustanovení o neměnnosti ceny přímo ve smlouvě a zakotvení nepřiměřeného ustanovení v neprospěch spotřebitele ve VOP účastníka řízení), jakož i následné zamítnutí reklamace týkající se nesouhlasu s účtovanou cenou plynu, či vystavení sankce za předčasné ukončení smlouvy, přestože ze strany účastníka řízení došlo k jejímu porušení (viz faktura č. [REDAKCE] ze dne 11. června 2024 založená jako součást podkladů pod č. j. 09738-32/2024-ERU), zcela jistě mohly v průměrném spotřebiteli přinejmenším vyvolat dojem o nutnosti uhradit protiprávně zvýšenou cenu za dodávky plynu, potažmo přesvědčení o oprávněnosti jednání účastníka řízení (když účastník řízení spotřebiteli fakticky odňal většinu možností obrany nebo obranu spotřebitele vyhodnotil jako nedůvodnou).
- [116] Souhrnně ke všem dotčeným spotřebitelům je rovněž nutno uvést, že k uzavření smluv s účastníkem řízení došlo v případě spotřebitelů pana [REDAKCE] dne [REDAKCE], ale k zahájení dodávky plynu od účastníka řízení až ke dni 13. dubna 2022. V případě paní [REDAKCE] byla smlouva uzavřena dne [REDAKCE] a dodávky zahájeny ke dni 25. června 2021. Účastník řízení měl v úmyslu (resp. tak také dle jednotlivých vystavených faktur učinil) jednostranně zvýšit cenu všem dotčeným spotřebitelům již od 1. října 2022, tj. v případě pana [REDAKCE] paní [REDAKCE] a paní [REDAKCE] již po necelém půl roce po zahájení dodávky, v případě paní [REDAKCE] pak po více než roce. V případě zákazníků pana [REDAKCE] paní [REDAKCE] a paní [REDAKCE] došlo k navýšení sjednané ceny

ve výši 1 999 Kč bez DPH/MWh na jednostranně určenou cenu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh (a rovněž navýšení stálého měsíčního platu). V případě zákazníka pan [REDAKCE] pak došlo k navýšení sjednané ceny 1 099 Kč bez DPH/MWh na jednostranně určenou cenu ve výši 7 200 Kč bez DPH/MWh (a rovněž navýšení stálého měsíčního platu). Lze pochybovat o tom, že by dotčení spotřebitelé (resp. obecně průměrný spotřebitel) smlouvy s účastníkem řízení uzavřeli, pokud by předem obdrželi informaci, že pouhý ani ne půl rok od zahájení dodávky (v případě paní [REDAKCE] po více než roce od zahájení dodávky) dojde ke zvýšení ceny, a to téměř čtyřnásobně (v případě pan [REDAKCE] dokonce více než šestinásobně).

[117] Přestože se nekalost obchodní praktiky posuzuje ve vztahu k tzv. průměrnému spotřebiteli a k samotné nekalosti obchodní praktiky postačí pouhá způsobilost podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, přičemž je již nerozhodné, zda bylo chování spotřebitele skutečně ovlivněno (resp. není důležitý výsledek, ale podstata samotné praktiky a její vliv na spotřebitele), je ve vztahu ke spotřebiteli:

- panu [REDAKCE] zřejmé, že dotčený spotřebitel se proti postupu účastníka řízení bránil, nicméně v důsledku postoje a jednání účastníka řízení marně. Je však ale zřejmé, že dotčený spotřebitel hradil účastníkem řízení navýšované měsíční zálohy dle jednotlivých rozpisů záloh (jak je patrné ze strany 3 a 5 faktury ze dne 30. května 2023), přestože cena měla zůstat stejná a současně nedošlo k žádnému razantnímu navýšení spotřeby v jeho OM. K narušení ekonomického chování dotčeného spotřebitele tedy bezpochyby došlo,
- paní [REDAKCE] zřejmé, že dotčený spotřebitel hradil účastníkem řízení navýšované měsíční zálohy dle jednotlivých rozpisů záloh (jak je patrné z předposledních stran vystavených faktur), přestože cena měla zůstat stejná a současně nedošlo k žádnému razantnímu navýšení spotřeby v jejím OM. K narušení ekonomického chování dotčeného spotřebitele tedy bezpochyby došlo,
- paní [REDAKCE] rovněž zřejmé, že dotčený spotřebitel se proti postupu účastníka řízení bránil, nicméně v důsledku postoje a jednání účastníka řízení marně. Je však ale zřejmé, že dotčený spotřebitel hradil účastníkem řízení navýšované měsíční zálohy dle jednotlivých rozpisů záloh (jak je patrné z posledních stran faktur založených ve spise pod č. j. 06300-9/2024-ERU), přestože cena měla zůstat stejná a současně nedošlo k žádnému razantnímu navýšení spotřeby v jeho OM. Z podkladů ve spise je rovněž zřejmé, že dotčený spotřebitel právě z důvodu neustále se zvyšujících cen a neoznamování jejího zvyšování podal účastníku řízení odstoupení od smlouvy ze dne 9. května 2024 (ve spise založeno pod č. j. 06300-3/2024-ERU). K narušení ekonomického chování dotčeného spotřebitele tedy bezpochyby došlo,
- paní [REDAKCE] zřejmé, že dotčený spotřebitel se proti postupu účastníka řízení bránil, nicméně v důsledku postoje a jednání účastníka řízení marně. Je však ale zřejmé, že dotčený spotřebitel hradil účastníkem řízení navýšované měsíční zálohy dle jednotlivých rozpisů záloh (jak je patrné ze souborů předložených účastníkem řízení a označených jako přijaté platby záloh založené jako součást podkladů pod č. j. 09738-9/2024-ERU), přestože cena měla zůstat stejná a současně nedošlo k žádnému razantnímu navýšení spotřeby v jeho OM. Z podkladů ve spise je rovněž zřejmé, že dotčený spotřebitel právě z důvodu neustále se zvyšujících cen ukončil předčasně smluvní vztah s účastníkem řízení i za cenu zaplacení vystavení citelné sankce ze strany účastníka řízení. K narušení ekonomického chování dotčeného spotřebitele tedy bezpochyby i v případě zákazníka paní [REDAKCE] došlo.

[118] Vystavení vyúčtování ze dne 30. května 2023 vztahující se k OM spotřebitele pana [REDAKCE], také vystavení vyúčtování ze dne 6. dubna 2024 a na něj navazující vyúčtování ze dne 13. dubna 2024 vztahující se k OM spotřebitele paní [REDAKCE], také vyúčtování ze dne 19. června 2023 a na něj navazující vyúčtování ze dne 7. června 2024 vztahující se k OM spotřebitele paní [REDAKCE], a také vyúčtování ze dne 13. června 2022 (resp. opravná vyúčtování ze dne 13. září 2024 a 16. září 2024) a na něj navazující vyúčtování ze dne 8. července 2022, dne 22. července 2023, dne 28. června 2024 a 27. července 2024, s neoprávněně navýšenou cenou plynu, v návaznosti (i) na ujednání o ceně svou povahou fixovanou pro určité období ve smlouvě (v případě paní [REDAKCE] a [REDAKCE]), a/nebo (ii) na zakotvení nepřiměřeného ustanovení v neprospěch spotřebitele ve VOP účastníka řízení o jeho možnosti z libovolných důvodů, kdykoli, v jakémkoli rozsahu a bez jakéhokoli odůvodnění zvýšit cenu (ve vztahu ke všem dotčeným spotřebitelům), jakož i další popsání následné kroky účastníka řízení, tedy byly v případě všech dotčených spotřebitelů způsobilé ovlivnit chování zákazníka a způsobilé

vyvolat v průměrném spotřebiteli přinejmenším dojem o nutnosti uhradit protiprávně zvýšenou cenu za dodávky plynu (potažmo přesvědčení o oprávněnosti jednání účastníka řízení), přičemž spotřebitelům panu [REDAKCE] ani paní [REDAKCE] zároveň prokazatelně nebyla předem (před samotným zvýšením ceny) vůbec ani poskytnuta možnost se k takovému učiněnému nesjednanému jednostrannému zvýšení ceny vyjádřit. Všichni dotčení spotřebitelé pak až z prvního vystaveného vyúčtování se zvýšenou cenou mohli s jistotou vědět, že skutečně došlo zvýšení ceny a v jakém rozsahu.

- [119] Správní orgán má za nesporné, že popsané jednání účastníka řízení ve vztahu k dotčeným spotřebitelům je rovněž v rozporu s požadavky odborné péče, kdy touto se dle § 2 odst. 1 písm. p) zákona o ochraně spotřebitele rozumí úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivým obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti jeho činnosti. Účastník řízení si totiž z výkonu jeho podnikatelské činnosti v oblasti dodávek energií musí být vědom toho, že pro změnu výše ceny musí být dodržen určitý postup a pravidla, rovněž si musí být vědom jaká práva a povinnosti uzavřením smlouvy (jejíž rámec nadto sám tvoří, když posuzované smlouvy byly smlouvami formulářovými, do jejichž textu dotčení spotřebitelé nezasahovali, ale jejichž text byl ve své podstatě zcela v režii účastníka řízení) jednotlivým stranám vznikají, obzvlášť v případě, kdy je na neúčinnost zvýšení ceny upozorněn již samotným zákazníkem (zákazník [REDAKCE]). V posuzovaném případě dotčených spotřebitelů účastník řízení změnu jednotkové výše ceny provedl jednostranným úkonem, kdy rovnou vyšší cenu dodávek spotřebitelům vyúčtoval, a tedy úhradu zvýšené ceny dodávky plynu po spotřebitelích požadoval. Účastník řízení nejenže při uzavření smlouvy s dotčenými spotřebiteli, takovou možnost za předem stanovených podmínek jednostranné změny výše ceny nesjednal, ale některé dotčené spotřebitele předem o plánovaném zvýšení ceny ani neinformoval (v případě zákazníků paní [REDAKCE] a paní [REDAKCE] pak smlouva přímo obsahovala ustanovení o neměnnosti sjednané ceny). Na tuto skutečnost (neobdržené oznámení o změně výše ceny) byl dokonce účastník řízení ze strany některých spotřebitelů upozorněn. Účastník řízení pak toto své protiprávní jednání umocnil v případě spotřebitele pana [REDAKCE] a paní [REDAKCE] tím, že jejich reklamaci vyúčtování zamítl. Účastník řízení z pozice výkonu jeho podnikatelské činnosti v oboru dodávek energií přitom musí být zcela jistě známo, že cenu za dodávku komodit nelze zákazníkům zvýšit jednoduše tak, že jim zvýšení ceny ani neoznámí, popř. se s nimi na zvýšení nedohodne, a zvýšenou cenu rovnou vyúčtuje, aniž by se Tito mohli předem rozmyslet, jak s informací o plánovaném zvýšení ceny naloží. Závažnost jednání účastníka řízení je pak umocněna rozsahem zvýšení cen dotčeným spotřebitelům (tj. zvýšení jednotkové ceny téměř čtyřnásobně, v případě paní [REDAKCE] dokonce více než šestnásobně).
- [120] Správní orgán má současně za nesporné, že popsané jednání účastníka řízení se vztahovalo ke službě – konkrétně poskytování sdružených služeb dodávky plynu dotčeným spotřebitelům v jejich OM.
- [121] Správní orgán tedy uzavírá, že účastník řízení jakožto prodávající užil vůči 4 dotčeným zákazníkům v postavení spotřebitelů nekalé obchodní praktiky ve smyslu § 4 odst. 1 věty první zákona o ochraně spotřebitele, čímž porušil zákaz užití nekalých obchodních praktik stanovený § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele.

Námítky účastníka řízení

- [122] Účastník řízení ve správním řízení namítal, že odst. 1 článku VIII. VOP mu umožňoval jednostrannou změnu výše ceny, a proto popírá závěry ERÚ učiněné ve zrušeném příkaze. Zvýšení ceny pak dle účastníka řízení bylo zákazníkům prostřednictvím jednotlivých adresovaných oznámení řádně odůvodněno.
- [123] K výše uvedené námitce správní orgán odkazuje na skutečnosti popsané výše a opakovaně uvádí, že čl. VIII. odst. 1 VOP účastníka řízení ze dne 6. října 2021 přiložených ke smlouvám obsahuje zakázané ujednání v neprospěch spotřebitele ve smyslu § 1814 písm. g) občanského zákoníku v návaznosti na § 1813 téhož zákona, jelikož neupravuje, v jakém rozsahu, za jakých podmínek, ani z jakých důvodů je účastník řízení cenu jednostranně zvýšit, tudíž se na smluvní vztahy s dotčenými spotřebiteli neuplatní. Tento nedostatek (absence účinné sjednaného oprávnění k jednostranné změně obsahu

závazku) nelze zhojit dodatečným jednostranným oznámením. Nadto v případě dvou zákazníků smlouva (která má před VOP přednost) obsahovala výslovné ustanovení o tom, že sjednaná cena je po dobu trvání smluvního závazku neměnná. Účastník řízení tedy nebyl ani v jednom případě z dotčených spotřebitelů oprávněn k jednostranné změně obsahu závazku, a tedy ani oprávněn k případnému zaslání oznámení, natož pak vyúčtování zvýšené ceny jednotlivým spotřebitelům.

- [124] Účastník řízení popírá, že by panu [REDAKCE] a paní [REDAKCE] ředem nezaslal oznámení o plánovaném zvýšení ceny (zasláno 17. srpna 2022, s účinností od 1. října 2022). Účastník řízení přílohou vyjádření v rámci správního řízení doložil kopie těchto oznámení, spolu s podacím archem o odeslání zásilek ze dne 17. srpna 2022. K tomu správní orgán opakovaně uvádí, že ve vztahu ke spotřebiteli panu [REDAKCE] má za prokázané, že tomuto žádným účastníkem řízení zmíněné oznámení skutečně zasláno nebylo, když tento spotřebitel předložil dva různé dopisy totožného obsahu týkající se pouze revizí, nikoli změny ceny, a to včetně obálek, ve kterých tyto dopisy postupně obdržel, kdy podací číslo na jedné z obálek ([REDAKCE]) odpovídá podacímu číslu zásilky na podacím archu, který předložil účastník řízení ve vztahu k tomuto spotřebiteli, u níž účastník řízení tvrdí, že jejím obsahem mělo být právě oznámení o změně výše ceny. Správní orgán mimo výše uvedené konstatuje, že účastníkem řízení předložené oznámení o změny výše ceny v OM zákazníka pana [REDAKCE] vzbuzuje pochybnost o pravosti, když dopis působí jako kopie (černobílý výtisk), nicméně připojený podpis se jeví jako originál. Ve vztahu k paní [REDAKCE] správní orgán uvádí, že účastník řízení předložil oznámení jako takové, i podací arch. Bez ohledu však na uvedené skutečnosti správní orgán uvádí, že ve vztahu k posuzovaným praktikám účastníka řízení (jak jsou vymezeny ve výrokové části tohoto rozhodnutí) není relevantní, zda k odeslání oznámení skutečně došlo či nikoli, jelikož účastník řízení na základě smluvní dokumentace těchto zákazníků vůbec nebyl k zamýšlené jednostranné změně ceny dle textu oznámení oprávněn. Pokud by v případě všech dotčených spotřebitelů také došlo k zaslání oznámení ve zněních, jak tato byla předložena správnímu orgánu, má správní orgán naopak za to, že se účastník řízení mohl dopustit nekalých obchodních praktik již zasláním těchto oznámení, a to konkrétně klamavého konání, když oznámení obsahují nepravdivou informaci o tom, že účastník řízení je oprávněn k jednostranné změně sjednané ceny, což mohlo vést dotčené spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinili.
- [125] Účastník řízení dále tvrdí, že paní [REDAKCE] byla dokonce následně nabídnuta i nižší cena plynu, kdy dne 5. prosince 2024 byl mezi paní [REDAKCE] a účastníkem řízení uzavřen dodatek, na základě kterého se cena snížila. Účastník řízení přílohou vyjádření v rámci správního řízení doložil zmiňovaný dodatek. K tomu správní orgán uvádí, že zmiňovaný dodatek byl uzavřen až dne 5. prosince 2024, s účinností od 1. ledna 2025, tj. jedná se o úkon mimo vymezený předmět vedeného správního řízení. Předmětem nyní vedeného správního řízení je totiž cena vyúčtovaná fakturami ze dne 6. dubna 2024, resp. dne 13. dubna 2024. Není možné též odhlédnout od skutečnosti, že účastník řízení byl ERÚ vyzván přípisem ze dne 27. května 2024 k doložení podkladů v šetření při výkonu dozoru nad dodržováním povinností dle energetického zákona právě ohledně dotčeného OM paní [REDAKCE] což mohlo být právě důvodem k činnosti účastníka řízení směřující k dohodě s dotčeným spotřebitelem (tj. k uzavření dodatku).
- [126] Účastník řízení skutky uvedené ve výroku I. písm. a) a b) zrušeného příkazu, resp. ve výroku I. písm. a) a b) tohoto rozhodnutí, nepovažuje za nekalé obchodní praktiky, když zákazníci byli včas vyrozuměni o změně ceny, měli dostatek času pro odstoupení od smluv (o možnosti odstoupení byli vyrozuměni) a nevyužili možnosti výpovědi smlouvy. Účastník řízení má za to, že postupoval v souladu s požadavky odborné péče a důrazně odmítá užití nekalých obchodních praktik. K tomu správní orgán uvádí, že v případě OM zákazníka [REDAKCE] bylo prokázano, že dotčenému zákazníkovi oznámení ani zasláno nebylo. Správní orgán však opakovaně uvádí, že podstatnou je v případě obou namítaných jednání skutečnost, že nebylo platné a účinně sjednáno oprávnění účastníka řízení k jednostranné změně obsahu těchto závazků – resp. změně ceny. Jakékoli následné jednostranné úkony účastníka řízení ve vztahu ke snaze zvýšit cenu dotčeným spotřebitelům (ať už zaslání oznámení o zvýšení ceny, vystavení vyúčtování se zvýšenou cenou, ale též navýšení záloh v návaznosti na zvýšení ceny, nebo zamítnutí reklamací týkajících se účtované vyšší ceny) jsou tedy v rozporu se smlouvami uzavřenými s dotčenými spotřebiteli. O nekalé obchodní praktiky se jedná, jelikož jednání účastníka řízení naplňují

jejich znaky, jak ostatně bylo podrobně popsáno výše. Účastník řízení rovněž nejednal v souladu s požadavky odborné péče, kterou bylo od něj možné rozumně očekávat, když byl panem [REDAKCE] opakovaně upozorněn na skutečnost, že mu ani žádné oznámení o zvýšení ceny nebylo oznámeno a že nesouhlasí s účtovanou cenou, kdy účastník řízení rovněž reklamaci tohoto zákazníka zamítl. Ve vztahu k paní [REDAKCE] se účastník řízení naopak zasláním oznámení o zvýšení ceny mohl dopustit další nekalé obchodní praktiky. V rozporu s požadavky odborné péče pak v obou těchto případech považuje správní orgán již samotnou skutečnost, že těmto dvěma zákazníkům účastník řízení navýšil jednotkovou výši ceny téměř čtyřnásobně, a to pouhý necelý půlrok po zahájení dodávky. Pokud by informace o možném navýšení ceny, resp. rozsahu možného navýšení ceny, byla těmto spotřebitelům poskytnuta již při uzavření smlouvy, nelze předpokládat, že by k uzavření smlouvy z jejich strany vůbec došlo.

- [127] S ohledem na výše uvedené byly popsány námitky účastníka řízení správním orgánem vyhodnoceny jako nedůvodné.

Formální a materiální stránka

- [128] Správní orgán má na základě výše uvedeného za prokázané, že jednáním účastníka řízení byla naplněna formální stránka 4 přestupků dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, když účastník řízení jakožto prodávající vůči 4 zákazníkům v postavení spotřebitele porušil zákaz používání nekalých obchodních praktik. V této souvislosti se nicméně musel zabývat též naplněním materiální stránky těchto přestupků.
- [129] Pro úplnost správní orgán uvádí, že za okamžik spáchání jednotlivých přestupků považuje vždy den vystavení prvního vyúčtování se zvýšenou jednotkovou cenou ve vztahu k dotčeným spotřebitelům, jelikož právě tímto dnem (byť ve své podstatě zpětně) účastník řízení skutečně spotřebiteli zvýšenou cenu za dodávku plynu vyúčtoval (požadoval neoprávněně zvýšenou cenu). Téhož dne (v ideálním případě, pokud by mu účastník řízení ihned vyúčtování i doručil) se pak současně dotčený spotřebitel mohl poprvé nejdříve s jistotou dozvědět, že je mu účtována jiná než sjednaná cena a její skutečnou výši.
- [130] Správní orgán k tomuto dále uvádí, že není vyloučeno, že se účastník řízení mohl ve vztahu k některým z posuzovaných zákazníků v postavení spotřebitele dopustit nekalých obchodních praktik i dalších jednáním v jiném časovém okamžiku (např. i zasláním jednostranného oznámení o změně výše ceny, přestože toto oprávnění nevyplývalo ze smluvní dokumentace, nebo též vystavením každého jednotlivého vyúčtování s neoprávněně navýšenou cenou), nicméně toto by dle názoru správního orgánu do určité míry mohlo splývat s jednáními posuzovanými v nyní vedeném správním řízení dle vymezeného předmětu vedeného správního řízení (a to zejména z hlediska jeho zamýšlených účinků – tj. uskutečnění neoprávněné změny výše ceny).
- [131] K výše uvedenému správní orgán obecně uvádí, že u skutkově komplikovanějších případů někdy nelze, z důvodu vzájemného prolínání užitých nekalých obchodních praktik, vytknout všechny. Zároveň ale také není vyloučeno ani posouzení jednoho komplexního skutku jako např. souběžně klamavého jednání i klamavého opomenutí, případně též agresivní obchodní praktiky.
- [132] V nyní posuzované věci má správní orgán za to, že praktiky účastníka řízení popsány ve výroku I. tohoto rozhodnutí (tj. ve všech případech vázané až na první vystavení vyúčtování s neoprávněně navýšenou cenou) v sobě zahrnují vyšší škodlivost, než „pouhé“ zaslání oznámení o plánovaném jednostranném zvýšení ceny (aniž by toto právo vyplývalo ze smluvní dokumentace). Vyúčtováním neoprávněně zvýšené ceny dochází již k realizaci zamýšlených účinků protiprávního jednání (byť si je správní orgán vědom, že znakem skutkové podstaty nekalých obchodních praktik není škodlivý následek – tento tedy není předpokladem odpovědnosti, resp. nemusí ani nastat).
- [133] Současně, jak již správní orgán naznačil, pokud by posuzoval jednání účastníka řízení komplexně – tj. vymezil-li by nekalé praktiky jak zasláním oznámení o změně výše ceny, tak vystavením vyúčtování ve vztahu k posuzovaným zákazníkům (kromě pana [REDAKCE] u kterého bylo nade vše pochybnost

prokázáno, že k odeslání oznámení o změně výše ceny ani nedošlo), mohly by tyto do určité míry splývat. Z tohoto důvodu správní orgán vybral právě obchodní praktiky z jeho pohledu závažnější, tj. spáchané vystavením prvního vyúčtování s neoprávněně navýšenou cenou, prostřednictvím kterých účastník řízení fakticky své zamýšlené protiprávní jednání též dokonal.

- [134] Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek.
- [135] V daném případě konkrétní společenská škodlivost spočívala v narušení veřejného zájmu na ochraně práv spotřebitelů (zákazníků), neboť účastník řízení v rozporu s uzavřenou smlouvou i v rozporu se zákonem zvýšil (na základě zakázaného ustanovení v neprospěch spotřebitelů ve svých VOP) ve všech případech dotčených spotřebitelů cenu plynu, zřejmě aniž by o plánovaném zvýšení ceny vůbec spotřebitele předem upozornil, takto neoprávněně zvýšenou cenu spotřebitelům též vyúčtoval, v případě paní [redacted] dokonce takto zvýšení ceny provedl opakovaně, toto své jednání umocnil svými následnými kroky v podobě zamítnutí reklamace dvou z dotčených spotřebitelů (pokud spotřebitel na nezákonné jednání účastníka řízení upozornil) a v případě paní [redacted] dokonce v reakci na její požadavek dřívějšího ukončení smluvního vztahu s účastníkem řízení z důvodu neoprávněného zvyšování ceny dokonce vystavil citelnou sankci za předčasné ukončení smlouvy, čímž účastník řízení ve všech případech dotčených spotřebitelů postupoval v rozporu s požadavky odborné péče a zároveň tímto svým popsáním jednáním podstatně narušil ekonomické chování dotčených spotřebitelů (kteří se předem nemohli k plánovanému zvýšení ceny vůbec vyjádřit, když skutečnou výši účtované ceny mohli zjistit až z vystavených vyúčtování, nicméně do té doby hradili vysoké zálohy, které neodpovídaly sjednané ceně, a kteří předčasně ukončili smluvní vztah s účastníkem řízení, přestože měli smluvně sjednanou nižší – po ně výhodnou cenu pro celé období trvání smlouvy). Účastník řízení tímto svým přístupem ke sjednaným smluvním vztahům absolutně rezignoval nejen na své zákonné povinnosti, ale též veškerá ustanovení a zásady vztahující se k ochraně práv slabší smluvní strany (v dané věci spotřebitelů), a současně též ignoroval obecné zásady poctivého obchodního styku. Kdyby na trhu s energetikou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti a způsobil by značné oslabení při uplatňování práv zákazníků. Nekalé obchodní praktiky totiž významným způsobem poškozují spotřebitele a mohou vést k vytvoření překážek řádného fungování vnitřního trhu a narušení hospodářské soutěže.
- [136] V případě zákazníka pana [redacted] (ročník 1947) dále správní orgán konstatuje, že se jedná o zranitelného spotřebitele, a to z důvodu jeho věku, což dále zvyšuje škodlivost jednání účastníka řízení. V případě zákazníků paní [redacted] (ročník 1954) a paní [redacted] (ročník 1955) lze konstatovat, že se jedná rovněž o osoby vyššího věku.
- [137] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že jednání účastníka řízení spočívající ve:
- vystavení faktury ze dne 30. května 2023, prostřednictvím které účastník řízení vyúčtoval za období od 1. října 2022 vyšší než sjednanou cenu, aniž by předem došlo účinně ke změně výše ceny, vůči zákazníkovi panu [redacted] v postavení spotřebitele,
 - vystavení faktury ze dne 6. dubna 2024 a na ni navazující ze dne 13. dubna 2024, prostřednictvím kterých účastník řízení vyúčtoval za období od 1. října 2022 vyšší než sjednanou cenu, aniž by předem došlo účinně ke změně výše ceny, vůči zákazníkovi paní [redacted] v postavení spotřebitele,
 - vystavení faktury ze dne 19. června 2023 a na ni navazující ze dne 7. června 2024, prostřednictvím kterých účastník řízení vyúčtoval za období od 1. října 2022 vyšší než sjednanou cenu, aniž by předem došlo účinně ke změně výše ceny, vůči zákazníkovi paní [redacted] v postavení spotřebitele,
 - vystavení faktury ze dne 13. června 2022 (resp. opravné faktury ze dne 13. září 2024 a 16. září 2024), a na ni navazujících faktur ze dne 8. července 2022, dne 22. července 2023, dne 28. června 2024 a dne 27. července 2024, prostřednictvím kterých účastník řízení

vyúčtoval za období od 6. listopadu 2021 vyšší než sjednanou cenu, aniž by předem došlo účinně ke změně výše ceny, vůči zákazníkovi paní [REDAKCE] v postavení spotřebitele, dosahuje ve všech případech vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že je naplněna také materiální stránka 4 přestupků dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

IV. II. K výroku II. tohoto rozhodnutí – nepřiměřená výše záloh

[138] Pro právní posouzení jednání účastníka řízení popsaného ve výroku II. tohoto rozhodnutí je rozhodná právní úprava účinná v době, kdy došlo k vystavení posuzovaných platebních kalendářů ze strany účastníka řízení, tj.:

- ve vztahu k jednání popsanému pod písm. a) uvedeného výroku den 26. dubna 2022,
- ve vztahu k jednání popsanému pod písm. b) uvedeného výroku den 24. srpna 2022,
- ve vztahu k jednání popsanému pod písm. c) uvedeného výroku den 23. ledna 2023,
- ve vztahu k jednání popsanému pod písm. d) uvedeného výroku den 23. dubna 2024.

S ohledem na výše uvedené je tedy ve vztahu k jednání popsanému ve výroku II tohoto rozhodnutí rozhodný energetický zákon ve znění účinném do 26. června 2022, 30. září 2022, 23. ledna 2023, 30. června 2023 ale i 30. června 2024.

[139] S ohledem na zachování obsahové totožnosti konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku, je uvedené znění zákona dále označováno jen jako „energetický zákon“.

[140] Přestupku dle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona se držitel licence dopustí tím, že při uplatňování záloh za dodávky elektřiny, plynu nebo tepelné energie nestanoví jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny, plynu nebo tepelné energie v následujícím zúčtovacím období dle § 11 odst. 6 týchž znění zákona.

[141] Dle § 11 odst. 6 energetického zákona týchž znění platí, že držitel licence na výrobu elektřiny, obchod s elektřinou, výrobu plynu nebo obchod s plynem nebo dodavatel tepelné energie stanoví zálohové platby na dodávku elektřiny, plynu nebo tepelné energie nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny, plynu nebo tepelné energie v následujícím zúčtovacím období.

[142] Ve správním řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení na základě smlouvy o sdružených službách dodávky plynu ze dne [REDAKCE] stanovil spotřebiteli panu [REDAKCE]:

- platebním kalendářem č. [REDAKCE] ze dne 26. dubna 2022 na budoucí období 6/2022 – 6/2023 měsíční zálohy ve výši 7 400 Kč,
- platebním kalendářem č. [REDAKCE] ze dne 24. srpna 2022 na budoucí období 10/2022 – 10/2023 měsíční zálohy ve výši 11 100 Kč,
- platebním kalendářem č. [REDAKCE] ze dne 23. ledna 2023 na budoucí období 3/2023 – 3/2024 měsíční zálohy ve výši 9 500 Kč,
- platebním kalendářem č. [REDAKCE] ze dne 5. dubna 2023 na budoucí období (i) měsíce 5/2023 měsíční zálohu ve výši 9 500 Kč a (ii) 6/2023 – 6/2024 měsíční zálohu ve výši 6 000 Kč.

[143] Ve správním řízení bylo dále zjištěno a prokázáno, že účastník řízení na základě smlouvy o sdružených službách dodávky plynu ze dne [REDAKCE] stanovil spotřebiteli paní [REDAKCE] platebním kalendářem č. [REDAKCE] ze dne 23. dubna 2024 na budoucí období 6/2024 – 6/2025 měsíční zálohy ve výši 13 700 Kč.

[144] V bodě 8 článku V. VOP účastníka řízení, jež jsou součástí uzavřené smlouvy se uvádí: „*V průběhu zúčtovacího období platí zákazník dodavateli pravidelné zálohy; jejich výše, počet a splatnost jsou stanoveny ve smlouvě. V případě, že výše záloh není ve smlouvě výslovně sjednána, je dodavatel oprávněn určit výši záloh přiměřeně k ceně předpokládaného odběru komodit zákazníkem a současně k ceně za distribuční služby*“. Správní orgán konstatuje, že přímo ve smlouvě byla s panem [REDAKCE]

ujednána „počáteční výše zálohy: 4 185 Kč“ a s paní [REDAKCE] ujednána „počáteční výše zálohy 3 900 Kč“ a v těchto smlouvách nebylo dohodnuté jiné odlišné ujednání ohledně zálohových plateb, a proto má správní orgán za zjištěné a prokázané, že účastníku řízení svědčilo právo požadovat po spotřebiteli zálohové platby za zúčtovací období.

- [145] Ust. § 16 odst. 1 vyhlášky č. 207/2021 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických obdobích, ve znění účinném do 31. července 2024, stanovuje, že obchodník s plynem provede bezplatně řádné vyúčtování nejméně jednou ročně tak, aby délka zúčtovacího období nepřesáhla 14 kalendářních měsíců po sobě následujících, a to do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění, tj. ode dne odečtu z měřicího zařízení, popřípadě ode dne zjištění skutečné spotřeby při dodání plynu ve smyslu § 21 odst. 4 písm. b) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v rozhodném znění.
- [146] Účastník řízení v jednotlivých platebních kalendářích předpokládal délku následujícího zúčtovacího období v rozsahu nadcházejících 12 kalendářních měsíců, přičemž správní orgán při ověřování výše záloh nastavených účastníkem řízení považoval shodně s účastníkem řízení za zúčtovací období, období nadcházejících 12 kalendářních měsíců.
- [147] Správní orgán dále přistoupil k vyčíslení oprávněné výše zálohových plateb za sdružené služby dodávky plynu v OM pana [REDAKCE], a to vždy k datu vystavení každého jednotlivého platebního kalendáře účastníkem řízení (tj. ke dni 26. dubna 2022, 24. srpna 2022, 23. ledna 2023 a 5. dubna 2023) dle důvodně předpokládané spotřeby spotřebitele, a OM paní [REDAKCE] rovněž k datu vystavení platebního kalendáře účastníkem řízení (tj. ke dni 23. dubna 2024) dle důvodně předpokládané spotřeby spotřebitele.
- [148] Stanovená výše měsíčních zálohových plateb má být v odpovídající výši vzhledem ke sjednanému produktu a odpovídajícímu množství odebraného plynu, tzn. zálohové platby musí být ze strany obchodníka s plynem stanoveny dle § 11 odst. 6 energetického zákona nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu v následujícím zúčtovacím období.
- [149] Postup pro stanovení zálohových plateb za dodávku plynu v dotčeném období (rok 2022, 2023 a 2024) upravovala vyhláška o pravidlech trhu s plynem.
- [150] Ust. § 109 odst. 1 vyhlášky o pravidlech trhu s plynem stanoví, že obchodník s plynem nebo výrobce plynu stanovuje zálohové platby nejvýše v rozsahu plánované roční spotřeby plynu v odběrném místě zákazníka s měřením typu C nebo CM postupem podle přílohy č. 15 k vyhlášce o pravidlech trhu s plynem.
- [151] Podle písm. A bodu 1. přílohy č. 15 k vyhlášce o pravidlech trhu s plynem se pro stanovení plánované roční spotřeby plynu pro odběrné místo zákazníka s měřením typu C nebo CM použijí poslední fakturované odběry plynu v uplynulých třech letech. Pokud zákazník odebíral plyn v období kratším než tři roky, ale delším než 10 měsíců, použije se pro stanovení plánované roční spotřeby toto kratší období.
- [152] Účastník řízení byl při stanovení zálohových plateb v postavení obchodníka s plynem, coby držitel licence na obchod s plynem. Z charakteru odběru obou zákazníků lze dovodit, že se jednalo o zákazníka s měřením typu C (§ 3 odst. 5 vyhlášky o měření plynu). Na způsob stanovení zálohových plateb tedy dopadala výše uvedená ustanovení vyhlášky o pravidlech trhu s plynem.
- [153] Zálohové platby se stanovují ve vztahu k následujícímu zúčtovacímu období. Zúčtovacím obdobím je potřeba rozumět časový úsek, za který se dodávka komodity vyúčtovává. Pokud se jedná o vymezení „v následujícím zúčtování období“, tímto se rozumí období následující okamžiku stanovení záloh. Jedná se tak o vyjádření zásady, že zálohy jsou stanovovány *pro futuro*.
- [154] Regulovaná složka ceny plynu pro rok 2022 je daná Cenovým rozhodnutím ERÚ č. 7/2021 ze dne 30. listopadu 2021, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu.

- [155] Regulovaná složka ceny plynu pro rok 2023 je daná Cenovým rozhodnutím ERÚ č. 12/2022 ze dne 14. listopadu 2022, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu.
- [156] Regulovaná složka ceny plynu pro rok 2024 je daná Cenovým rozhodnutím ERÚ č. 4/2023 ze dne 29. listopadu 2023, o regulovaných cenách souvisejících s dodávkou plynu.
- [157] V § 3 odst. 4 Nařízení vlády č. 298/2022 Sb., ze dne 5. října 2022, o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci a o stanovení s tím souvisejícího nejvyššího přípustného rozsahu majetkového prospěchu zákazníka, byla s účinností od 1. ledna 2023 stanovena mimo jiné maximální výše stálého měsíčního platu za dodávku plynu ve výši 130 Kč/odběrné místo za měsíc.
- [158] Jak již bylo uvedeno v předchozí části tohoto rozhodnutí, účastník řízení nebyl oprávněn od 1. října 2022 ve vztahu k OM pana [REDAKCE] ani k OM paní [REDAKCE] jednostranně zvýšit do té doby účtovanou cenu, a proto měla být i po 1. říjnu 2022 účtována cena plynu ve výši 1 999 Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši 199 Kč (s tím, že od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023 měla být účtována zastropovaná výše stálého měsíčního platu 130 Kč). Jelikož současně nebyl doložen žádný dodatek ke smlouvě nebo dohoda o změně výše ceny, správní orgán tedy při výpočtu záloh počítal ve vztahu k panu [REDAKCE] i k paní [REDAKCE] s jednotkovou cenou plynu ve výši 1 999 Kč/MWh a stálým měsíčním platem ve výši 199 Kč (po kterou byla zastropovaná výše ceny, pak počítal se stálým měsíčním platem ve výši 130 Kč).
- [159] Při stanovení rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu vycházel správní orgán v případě OM pana [REDAKCE] z hodnoty plánované roční spotřeby plynu v OM spotřebitele ke dni vystavení jednotlivých platebních kalendářů účastníkem řízení (tj. ke dni 26. dubna 2022, 24. srpna 2022, 23. ledna 2023 a 5. dubna 2023), kterou zasílá provozovatel regionální distribuční soustavy operátorovi trhu. Operátor trhu sdělil správnímu orgánu, že k datu:
- 26. dubna 2022 byl účastníku řízení, jakožto dodavateli plynu do odběrného místa spotřebitele, přístupný v informačním systému operátora trhu údaj o plánované roční spotřebě plynu ve výši 21,328 MWh,
 - 24. srpna 2022 byl účastníku řízení, jakožto dodavateli elektřiny do odběrného místa spotřebitele, přístupný v informačním systému operátora trhu údaj o plánovaném ročním odběru elektřiny ve výši 21,098 MWh,
 - 23. ledna 2023 byl účastníku řízení, jakožto dodavateli elektřiny do odběrného místa spotřebitele, přístupný v informačním systému operátora trhu údaj o plánovaném ročním odběru elektřiny ve výši 21,354 MWh,
 - 5. dubna 2023 byl účastníku řízení, jakožto dodavateli elektřiny do odběrného místa spotřebitele, přístupný v informačním systému operátora trhu údaj o plánovaném ročním odběru elektřiny ve výši 21,354 MWh.
- [160] Ve vztahu k paní [REDAKCE] správní orgán při stanovení rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu vycházel přímo z dat poskytnutých provozovatelem distribuční soustavy ohledně posledních fakturovaných odběrů plynu v uplynulých třech letech, přičemž plánovaná roční spotřeba pro příští zúčtovací období byla stanovena ve výši 16,844 MWh.
- [161] Správnímu orgánu nejsou známy skutečnosti, které by odůvodňovaly nižší či vyšší budoucí spotřebu plynu v odběrném místě pana [REDAKCE] či paní [REDAKCE], než jsou hodnoty sdělené operátorem trhu či vypočtené z dat poskytnutých provozovatelem distribuční soustavy, a proto má správní orgán s ohledem na výše uvedené za to, že důvodně předpokládaná spotřeba plynu v odběrných místech v jednotlivých dnech odpovídá hodnotě plánované roční spotřeby plynu uvedené výše.
- [162] Správní orgán pro OM pana [REDAKCE] vypočítal k datům uvedeným výše předpokládanou roční platbu za dodávky plynu zahrnující regulované a neregulované složky ceny za dodávku plynu, včetně DPH. Nejvýše přípustná, resp. oprávněná měsíční záloha za dodávky plynu pak odpovídá předpokládané roční platbě na následující fakturační období (pro které se stanoví záloha) vydělené počtem měsíců tohoto období. Konkrétní výpočty jsou ve spise založeny pod č. j. 04400-22/2023-ERU. Správní orgán

uvedeným postupem dospěl k závěru, že nejvýše přípustná, resp. oprávněná výše zálohy za dodávku plynu mohla činit:

- ke dni 26. dubna 2022 pro následující fakturační období částku ve výši 5 161,04 Kč/měsíc, resp. po zaokrouhlení na celé stovky směrem nahoru částku ve výši 5 200 Kč, nikoli účastníkem řízení uplatňovanou částku ve výši 7 400 Kč (což odpovídá navýšení měsíční zálohy o cca 42 % účastníkem řízení, oproti přiměřené výši, resp. v úhrnu pro následující zúčtovací období neoprávněnému navýšení o 28 600 Kč),
- ke dni 24. srpna 2022 pro následující fakturační období částku ve výši 5 109,75 Kč/měsíc, resp. po zaokrouhlení na celé stovky směrem nahoru částku ve výši 5 200 Kč, nikoli účastníkem řízení uplatňovanou částku ve výši 11 100 Kč (což odpovídá navýšení měsíční zálohy o cca 113 % účastníkem řízení, oproti přiměřené výši, resp. v úhrnu pro následující zúčtovací období neoprávněnému navýšení o 76 700 Kč),
- ke dni 23. ledna 2023 pro následující fakturační období částku ve výši 5 081,09 Kč/měsíc, resp. po zaokrouhlení na celé stovky směrem nahoru částku ve výši 5 100 Kč, nikoli účastníkem řízení uplatňovanou částku ve výši 9 500 Kč (což odpovídá navýšení měsíční zálohy o cca 86 % účastníkem řízení, oproti přiměřené výši, resp. v úhrnu pro následující zúčtovací období neoprávněnému navýšení o 57 200 Kč),
- ke dni 5. dubna 2023 pro následující fakturační období částku ve výši 5 081,09 Kč/měsíc, resp. po zaokrouhlení na celé stovky směrem nahoru částku ve výši 5 100 Kč, nikoli účastníkem řízení uplatňovanou částku ve výši 6 000 Kč (což odpovídá navýšení měsíční zálohy o cca 17 % účastníkem řízení, oproti přiměřené výši, resp. v úhrnu pro následující zúčtovací období neoprávněnému navýšení o 11 700 Kč).

[163] Správní orgán rovněž pro OM paní [REDAKCE] vypočítal k datu uvedenému výše předpokládanou roční platbu za dodávky plynu zahrnující regulované a neregulované složky ceny za dodávku plynu, včetně DPH. Nejvýše přípustná, resp. oprávněná měsíční záloha za dodávky plynu pak odpovídá předpokládané roční platbě na následující fakturační období (pro které se stanoví záloha) vydělené počtem měsíců tohoto období. Konkrétní výpočty jsou ve spise založeny pod č. j. 12795-2/2024-ERU. Správní orgán uvedeným postupem dospěl k závěru, že nejvýše přípustná, resp. oprávněná výše zálohy za dodávku plynu mohla činit ke dni 23. dubna 2024 pro následující fakturační období částku ve výši 4 159,18 Kč/měsíc, resp. po zaokrouhlení na celé stovky směrem nahoru částku ve výši 4 200 Kč, nikoli účastníkem řízení uplatňovanou částku ve výši 13 700 Kč (což odpovídá navýšení měsíční zálohy účastníkem řízení o cca 226 %, oproti přiměřené výši, resp. v úhrnu pro následující zúčtovací období neoprávněnému navýšení o 123 500 Kč).

[164] Správní orgán si je vědom, že není možné očekávat, že zálohová platba bude spotřebiteli nastavena v přesné maximální výši vypočtené ERÚ (viz výše), když v případě záloh jde o platby, které se mají budoucí ceně za spotřebovanou komoditu co nejvíce blížit, nemohou jí však odpovídat zcela přesně, nicméně nastavení zálohových plateb, jak bylo provedeno účastníkem řízení, tj. ve vztahu k OM pana [REDAKCE] o 2 200 Kč více/měsíc (platebním kalendářem ze dne 26. dubna 2022), o 5 900 Kč/měsíc (platebním kalendářem ze dne 24. srpna 2022), o 4 400 Kč/měsíc (platebním kalendářem ze dne 23. ledna 2023) a o 4 400 Kč/měsíc, resp. 900 Kč/měsíc (platebním kalendářem ze dne 5. dubna 2023), a ve vztahu k OM paní [REDAKCE] o 9 500 Kč/měsíc (platebním kalendářem ze dne 23. dubna 2024), není zcela jistě v rozsahu žádné možné tolerance.

[165] Správní orgán tedy uzavírá, že účastník řízení jakožto držitel licence na obchod s plynem v rozporu s § 11 odst. 6 energetického zákona při uplatňování zálohových plateb za dodávky plynu nestanovil jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu v následujícím zúčtovacím období, když prostřednictvím 5 platebních kalendářů (ze dne 26. dubna 2022, 24. srpna 2022, 23. ledna 2023, 5. dubna 2023 a 23. dubna 2024, což jsou okamžiky spáchání jednotlivých přestupků) ve vztahu k OM pana [REDAKCE] a OM paní [REDAKCE] pro následující zúčtovací období stanovil měsíční zálohové platby za dodávky plynu ve výši překračující nejvýše přípustné zálohy, které mohl účastník řízení požadovat.

Formální a materiální stránka

- [166] Správní orgán má na základě výše uvedeného za prokázané, že jednáním účastníka řízení byla naplněna formální stránka 5 přestupků dle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona v rozhodných zněních, když účastník řízení jakožto držitel licence na obchod s plynem v rozporu s § 11 odst. 6 energetického zákona v rozhodných zněních nestanovil spotřebitelům zálohové platby za dodávku plynu nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu v následujícím zúčtovacím období.
- [167] K právní kvalifikaci jednání účastníka řízení specifikovaných ve výroku II. tohoto rozhodnutí jako 5 přestupků, nikoli pokračujícího přestupku, správní orgán uvádí, že nepovažuje za splněnou podmínku jednotného záměru, ani blízké časové souvislosti (rozmezí vždy cca 3 – 5 měsíců či jeden rok od spáchání), aby jednání mohlo být posouzeno jako pokračující přestupek.
- [168] Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek.
- [169] V daném případě konkrétní společenská škodlivost spočívala v narušení veřejného zájmu na ochraně práv zákazníků. Požadování plateb nepřiměřeně vysokých záloh na dodávky plynu bez objektivního důvodu ze strany obchodníka s plynem a bez akceptování ze strany zákazníků nelze považovat za žádoucí, když to na straně účastníka řízení znamená přijetí vyšší finanční částky, se kterou pak může po zúčtovací období nakládat/hospodařit, zatímco zákazník s touto částkou naopak disponovat nemůže. Takový stav de facto znamená, že zákazník poskytuje účastníku řízení (dodavateli energií) bezúročnou půjčku a sám z toho nemá žádný profit. Není žádoucí, aby na trhu s energetikou docházelo k takovýmto protiprávním jednáním běžně, protože by se jednalo zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti a způsobil by značné oslabení práv zákazníků. Konkrétní společenskou škodlivost jednání účastníka řízení tak shledává správní orgán právě v nemožnosti spotřebitele disponovat vlastními peněžními prostředky, které hradil účastníku řízení v nepřiměřeně vysokých zálohových platbách na dodávku plynu. Rozsah neoprávněné výše požadovaných záloh byl přitom značný, když účastník řízení navýšil požadované měsíční zálohy v případě zákazníka paní [REDAKCE] o cca 226 % (což odpovídalo v úhrnu za celé období dle platebního kalendáře neoprávněně požadované částce ve výši 123 500 Kč) a v případě zákazníka [REDAKCE]
- ve vztahu k platebnímu kalendáři ze dne 26. dubna 2022 o cca 42 % (což odpovídalo v úhrnu za celé období dle platebního kalendáře neoprávněně požadované částce ve výši 28 600 Kč),
 - ve vztahu k platebnímu kalendáři ze dne 24. srpna 2022 o cca 113 % (což odpovídalo v úhrnu za celé období dle platebního kalendáře neoprávněně požadované částce ve výši 76 700 Kč),
 - ve vztahu k platebnímu kalendáři ze dne 23. ledna 2023 o cca 86 % (což odpovídalo v úhrnu za celé období dle platebního kalendáře neoprávněně požadované částce ve výši 57 200 Kč),
 - ve vztahu k platebnímu kalendáři ze dne 5. dubna 2023 o cca 17 % (což odpovídalo v úhrnu za celé období dle platebního kalendáře neoprávněně požadované částce ve výši 11 700 Kč).
- [170] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že jednání účastníka řízení vůči spotřebiteli panu [REDAKCE] i paní [REDAKCE] vystavením celkem 5 platebních kalendářů s nepřiměřenými zálohami dosahuje ve všech případech vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že je naplněna také materiální stránka 5 přestupků dle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona v rozhodných zněních.

IV. III. K výroku III. – pozdní vystavení vyúčtování

- [171] Jak již bylo uvedeno, ve vztahu k posuzovanému jednání účastníka řízení je rozhodná právní úprava účinná v době, kdy mělo dojít ke spáchání vytýkaného jednání. Za okamžik spáchání je tedy považován ve vztahu k výroku III. tohoto rozhodnutí den 18. února 2022, tj. den následující po dni, do kterého měl účastník řízení nejpozději vystavit dotčenému zákazníkovi vyúčtování.

- [172] S ohledem na výše uvedené je tedy ve vztahu k jednání popsanému ve výroku III. tohoto rozhodnutí tohoto rozhodnutí rozhodný energetický zákon ve znění účinném do 26. června 2022, kdy uvedené znění zákona je dále v této části označováno jen jako „energetický zákon“.
- [173] Přestupku ve smyslu § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona se držitel licence dopustí tím, že nesplní některou z povinností dle § 11 odst. 1 až 4 téhož zákona.
- [174] Dle § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona je držitel licence povinen bezplatně vyúčtovávat dodávku elektřiny, plynu, tepelné energie a související službu v elektroenergetice a související službu v plynárenství.
- [175] Ust. § 98a odst. 2 písm. j) energetického zákona obsahuje zmocňovací ustanovení, na základě kterého ERÚ stanoví vyhláškou rozsah, náležitosti a termíny vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb v elektroenergetice a souvisejících služeb v plynárenství.
- [176] Dle § 2 písm. a) vyhlášky o vyúčtování dodávek ve znění účinném do 16. září 2022 se vyúčtováním rozumí vyhodnocení přijatých plateb za poskytnuté plnění a celkové výše ceny za poskytnuté plnění, na základě kterého se provádí vyrovnání přeplatku nebo nedoplatku.
- [177] Ust. § 16 odst. 1 téže vyhlášky ve znění účinném do 16. září 2022 stanovilo, že obchodník s plynem nebo výrobce plynu provede bezplatně řádné vyúčtování nejméně jednou ročně tak, aby délka zúčtovacího období nepřesáhla 14 kalendářních měsíců po sobě následujících, a to do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění.
- [178] S účinností od 1. srpna 2024 pak bylo citované ustanovení vyhlášky zrušeno, když výše uvedená povinnost byla od 1. ledna 2024 (změnou provedenou zákonem č. 469/2023 Sb.) zakotvena přímo v energetickém zákoně, a to v jeho § 11 odst. 7 an. Vzhledem k tomu, že tato pozdější úprava není ve vztahu k jednání účastníka řízení příznivější (naopak), posuzoval správní orgán odpovědnost účastníka řízení ve vztahu k jednání popsanému ve výroku III. tohoto rozhodnutí v souladu s § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky podle právní úpravy účinné v době spáchání.
- [179] Dle § 4 odst. 1 písm. e) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném do 26. dubna 2022 (dále jen „zákon o DPH“), se uskutečněným plněním rozumí dodání zboží nebo poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, a dle § 4 odst. 4 písm. j) tohoto zákona se dodáním zboží soustavami nebo sítěmi rozumí dle bodu 1. dodání plynu prostřednictvím přepravní nebo distribuční soustavy nacházející se na území Evropské unie anebo jakékoli sítě k takové soustavě připojené. Dle § 21 odst. 4 písm. b) zákona o DPH se zdanitelné plnění považuje za uskutečněné dnem odečtu z měřicího zařízení, popřípadě dnem zjištění skutečné spotřeby při dodání tepla, chladu, elektřiny, plynu, vody, odstranění odpadních vod a telekomunikační služby, při přepravě a distribuci plynu nebo při přenosu a distribuci elektřiny.
- [180] Dle § 97 vyhlášky č. 349/2015 Sb., o Pravidlech trhu s plynem, ve znění účinném do 31. července 2022 předává provozovatel distribuční soustavy nejpozději do šestého dne následujícího plynárenského měsíce údaje o spotřebě zákazníků s měřením typu C, pokud byl u nich proveden a ověřen v předchozím plynárenském měsíci odečet plynu a datum odečtu plynu, třídu typového diagramu dodávky a hodnotu plánované roční spotřeby plynu.
- [181] Z uvedeného je tedy nutno dovodit, že přestupku dle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona ve znění účinném do 26. června 2022 se dopustí obchodník, který nevystaví vyúčtování do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění (den zpřístupnění odečtu z měřicího zařízení). V takovém případě je totiž zřejmé, že obchodník měl veškeré podklady pro to, aby vyúčtování provedl a doklad vystavil.
- [182] V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že údaje z měření spotřeby plynu za dotčené období potřebné k vyúčtování dodávky plynu a souvisejících služeb v OM plynu paní [REDAKCE] měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 2. února 2022. Den 2. února 2022 je zároveň dnem

uskutečnění zdanitelného plnění a počátek běhu 15denní lhůty pro vystavení vyúčtování. Účastník řízení tak měl ve smyslu výše uvedených ustanovení vystavit vyúčtování nejpozději do 17. února 2022. Účastník řízení však vystavil zákazníkovi paní [REDAKCE] ve vztahu k jejímu OM plynu vyúčtování za sdružené služby dodávky plynu až dne 27. února 2022, tj. 10 dnů po lhůtě stanovené dotčenými právními předpisy.

- [183] Účastník řízení tedy nevyúčtoval dodávku plynu do OM paní [REDAKCE] ve lhůtě stanovené § 16 vyhlášky o vyúčtování [tj. do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění (zpřístupnění odečtu z měřicího zařízení)], tudíž má správní orgán uzavírá, že účastník řízení postupoval v rozporu s § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona ve znění účinném do 26. června 2022.

Námítky účastníka řízení

- [184] Účastník řízení v rámci vyjádření ve správním řízení nepopírá, že vyúčtování zákazníkovi paní [REDAKCE] vystavil pozdě, ale namítá absenci společenské škodlivosti jeho jednání, kdy má za to, že se nejedná o přestupek. Účastník řízení namítá, že jeho jednání (způsobené opomenutím, které bylo ihned – v řádu několika dnů napraveno) dle jeho názoru nelze považovat za přestupek, když navíc zákazníkovi tímto jednáním dle jeho názoru nevznikla žádná škoda.
- [185] Účastník řízení nerozporuje naplnění formální stránky vytýkaného přestupku, ale namítá nenaplnění materiální stránky. K tomu správní orgán uvádí, že z podkladů ve spise (konkrétně mailu paní [REDAKCE] ze dne 21. června 2022, založeného pod č. j. 11730-3/2022-ERU, ve kterém paní [REDAKCE] uvádí: „za celý rok jsem od vás neobdržela žádné vyúčtování“, a odpovědi účastníka řízení ze dne 29. června 2022, č. j. 11730-6/2022-ERU, prostřednictvím které účastník řízení vyúčtování zaslal) zjistil, že účastník řízení vyúčtování (vystavené po lhůtě stanovené právními předpisy) s největší pravděpodobností dotčenému spotřebiteli poskytl až dne 29. června 2022 (tj. po více než 4 měsících). Tomu nasvědčuje také skutečnost, že přeplatek z uvedeného vyúčtování byl zákazníkovi vrácen až po jeho mailu ze dne 21. června 2022, konkrétně dne 22. června 2022 (viz složenka, jako součást podkladů ve spise pod č. j. 11730-7/2022-ERU). V posuzovaném případě konkrétní společenská škodlivost spočívá ve skutečnosti, že dotčený zákazník účastníka řízení neměl po nezanedbatelnou dobu po uplynutí 15denní lhůty pro vystavení vyúčtování dodávky plynu možnost seznámit se se skutečnou cenou dodávky plynu a skutečnou spotřebou dotčených komodit, tudíž byl v nejistotě ohledně výše případného nedoplatku či přeplatku. V posuzované věci byl výsledkem vyúčtování přeplatek, tudíž výsledkem protiprávního jednání účastníka řízení byl protiprávní stav, kdy účastník řízení dotčenému zákazníkovi po určitou dobu zadržoval jeho finanční prostředky (přeplatek), se kterými tak dotčený zákazník nemohl disponovat. Z těchto okolností v žádném případě dle správního orgánu není možno jednání účastníka řízení bagatelizovat, když škodlivost takového jednání je naopak značná.
- [186] V návaznosti na námítky účastníka řízení správní orgán uvádí, že znakem skutkové podstaty vytýkaného přestupku není vznik škody. Přesto lze konstatovat, že neoprávněné zadržování finančních prostředků zákazníka po určitou dobu bylo ve své podstatě ke škodě tohoto zákazníka, který s předmětnými finančními prostředky po určitou dobu nemohl disponovat. V případě fyzické osoby nepodnikající (nadto ročníku 1946) přitom není pochyb, že částka ve výši 7 985 Kč (tj. vzniklý přeplatek) představuje nemalé finanční prostředky.
- [187] S ohledem na výše uvedené byly popsány námítky účastníka řízení správním orgánem vyhodnoceny jako nedůvodné.

Formální a materiální stránka

- [188] Správní orgán má na základě výše uvedeného za prokázané, že jednáním účastníka řízení byla naplněna formální stránka přestupku dle § 91 odst. 1 písm. c) téhož zákona, když účastník řízení v případě OM paní [REDAKCE] po zpřístupnění údajů v systému OTE v rozporu s § 11 odst. 1 písm. f) téhož zákona nevyúčtoval řádně dodávku plynu.

- [189] V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007). Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská škodlivost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro přestupky.
- [190] Správní orgán opakuje, že z podkladů ve spise (konkrétně mailu paní [REDAKCE] e dne 21. června 2022, založeného pod č. j. 11730-3/2022-ERU, ve kterém paní [REDAKCE] uvádí: „za celý rok jsem od vás neobdržela žádné vyúčtování“, a odpovědi účastníka řízení ze dne 29. června 2022, č. j. 11730-6/2022-ERU, prostřednictvím které účastník řízení vyúčtování zaslal) zjistil, že účastník řízení vyúčtování (vystavené po lhůtě stanovené právními předpisy) s největší pravděpodobností dotčenému spotřebiteli poskytl až dne 29. června 2022 (tj. po více než 4 měsících). Tomu nasvědčuje také skutečnost, že přeplatek z uvedeného vyúčtování byl zákazníkovi vrácen až po jeho mailu ze dne 21. června 2022, konkrétně dne 22. června 2022 (viz složenka, jako součást podkladů ve spise pod č. j. 11730-7/2022-ERU).
- [191] V posuzovaném případě konkrétní společenská škodlivost spočívá ve skutečnosti, že dotčený zákazník účastníka řízení neměl po nezanedbatelnou dobu po uplynutí 15denní lhůty pro vystavení vyúčtování dodávky plynu možnost seznámit se se skutečnou cenou dodávky plynu a skutečnou spotřebou dotčených komodit, tudíž byl v nejistotě ohledně výše případného nedoplatku či přeplatku. V posuzované věci byl výsledkem vyúčtování přeplatek, tudíž výsledkem protiprávního jednání účastníka řízení byl protiprávní stav, kdy účastník řízení dotčenému zákazníkovi po určitou dobu zadržoval jeho finanční prostředky (přeplatek), se kterými tak dotčený zákazník nemohl disponovat.
- [192] V posuzovaném případě byla jednáním účastníka řízení dotčena fyzická osoba nepodnikající (ročník 1946), kdy není pochyb, že částka ve výši 7 985 Kč (tj. vzniklý přeplatek) pro tuto osobu představuje nemalé finanční prostředky. Tato okolnost závažnost jednání účastníka řízení zvyšuje.
- [193] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že jednání účastníka řízení popsané v tomto rozhodnutí ve vztahu k zákazníkovi paní [REDAKCE] dosahuje vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že je naplněna také materiální stránka přestupku dle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona ve znění účinném do 26. června 2022.

IV. IV. Další návrhy a námitky účastníka řízení a jejich vypořádání

- [194] Účastník řízení v rámci vyjádření ve správním řízení vyjádřil lítost nad celou vzniklou situací, kdy jeho cílem dle jeho sdělení je vždy postupovat v co nejlepším zájmu zákazníků, v opačném případě by se totiž vystavoval riziku nespokojenosti zákazníků a jejich odlivu, což je logicky proti zájmům účastníka řízení. K tomu správní orgán uvádí, že reflektuje dodatečné tvrzení účastníka řízení o lítosti nad posuzovanými skutky, nicméně správnímu orgánu nejsou známy žádné aktivní kroky účastníka řízení, které by učinil, aby vytýkanému protiprávnímu jednání zabránil, odčinil vzniklý protiprávní stav nebo učinil jakékoli vstřícné kroky ve vztahu k poškozeným zákazníkům. Z tohoto pohledu nelze ani dodatečně uzavřenou dohodu se zákazníkem paní [REDAKCE] přičíst aktivnímu konání či snaze účastníka řízení o odčinění nepříznivých následků jeho protiprávního jednání, jelikož předmětná dohoda byla uzavřena až dne 5. prosince 2024, tj. poté, co se jmenovaný zákazník musel s žádostí o pomoc obrátit na ERÚ. Datum uzavření dohody je navíc zcela mimo vymezený předmět nyní vedeného správního řízení (posuzována ve vztahu k tomuto zákazníkovi byla praktika účastníka řízení spáchaná vystavením vyúčtování dne 6. dubna 2024, potažmo dne 13. dubna 2024, prostřednictvím kterých byla zpětně za období předcházející těmto vyúčtováním účtována neoprávněná výše ceny, event. nastavení nepřiměřeně vysokých záloh prostřednictvím platebního kalendáře ze dne 23. dubna 2024). Z podkladů ve spise lze naopak vyčíst, že se sami někteří zákazníci snažili následkům protiprávního jednání účastníka řízení zabránit, když jej někteří i opakovaně kontaktovali (ať už přípisy nebo reklamacemi na vystavená vyúčtování) a na jeho protiprávní jednání jej upozorňovali, avšak bez odezvy ze strany účastníka řízení

v podobě nápravy protiprávního jednání nebo jakýchkoli snah o eliminaci vzniklých následků. Z tohoto pohledu tedy nelze ani následnou lítost účastníka řízení zohlednit v podobě snížení ukládané sankce.

- [195] Účastník řízení dále požádal o nařízení ústního jednání, aby měl možnost se případně ještě vyjádřit k jednotlivým dokumentům nashromážděným ze strany ERÚ. S ohledem na to, že žádost účastníka řízení byla toliko obecného charakteru tvrzení a správní orgán neshledal, že by nařízení ústního jednání ve věci bylo nezbytné pro uplatnění práv účastníka řízení, popř. pro zjištění stavu věci, jakož ani neshledal žádné důvody, které by odůvodňovaly nezbytnost nařízení ústního jednání i bez návrhu účastníka řízení, byla tato žádost účastníka řízení dle § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky usnesením ze dne 12. února 2025, č. j. 12795-9/2024-ERU zamítnuta.
- [196] Účastník řízení dále doložil podklady k jeho aktuálním majetkovým poměrům (konkrétně výkaz zisku a ztráty za rok 2023 a 2024), ze kterých je dle účastníka řízení zřejmé, že jeho hospodářské výsledky nedosahují ani výše uložené pokuty, která tak má být pro účastníka řízení likvidační. Účastník řízení závěrem uvedl, že dospěje-li ERÚ přesto k závěru, že se účastník řízení vytýkaného jednání dopustil, žádá o uložení pokuty ve výši, ve které bude moci tuto uhradit. K tomu správní orgán uvádí, že uvedená námitka bude vypořádána v části tohoto rozhodnutí označené „Uložení správního trestu“.
- [197] S ohledem na výše uvedené byly popsány námitky účastníka řízení správním orgánem vyhodnoceny jako nedůvodné. Majetkovými poměry se pak správní orgán bude zabývat dále.

IV. V. Odpovědnost za přestupky

- [198] Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupků či některého z nich ve smyslu § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek či některý z nich neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.
- [199] Charakteristickým znakem přestupků právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je tedy věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a zákonem o ochraně spotřebitele a nepoškodil tak těmito zákony chráněné zájmy. V rozsudcích ze dne 21. srpna 2018, č. j. 9 As 195/2018 - 27, ze dne 28. listopadu 2019, č. j. 7 As 413/2018 – 24, nebo ze dne 21. října 2021, č. j. 2 As 352/2020 - 55, Nejvyšší správní soud shrnul, že *„liberační důvody jsou určeny pro aplikaci pouze ve výjimečných případech, jelikož představují výjimku z principu objektivní odpovědnosti. Představují nástroj, jehož cílem je předejít aplikaci neúměrné tvrdosti zákona. Pokud tedy existují okolnosti, ve kterých je nutné posuzovat, zda právnická osoba vynaložila veškeré úsilí k zabránění porušení povinnosti, správní orgán se jimi musí skutečně zabývat a ne pouze konstatovat, že podmínky nebyly splněny. Osoba, která se chce dovolávat liberačního důvodu, musí ovšem prokázat, že provedla technicky možná opatření způsobila účinně zabránit porušení zákona. Nelze se spokojit s tvrzením, že vynaložila veškeré úsilí, aby ke správnímu deliktu nedošlo, či s poukazem na to, že technicky možná opatření po ní nebylo možné spravedlivě požadovat, protože by jejich provádění bylo neekonomické“*.
- [200] Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, ani z tvrzení účastníka řízení nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení z kteréhokoliv z vytýkaných přestupků. Správní orgán tak vzhledem k výše uvedenému nepochybně zjistil a prokázal, že se účastník řízení dopustil spáchání 4 přestupků dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele v rozhodných zněních, 5 přestupků dle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona v rozhodných zněních a přestupku dle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona ve znění účinném do 26. června 2022, a je za ně také odpovědný.

- [201] Správní orgán tak vzhledem k výše uvedenému nepochybně zjistil a prokázal, že se účastník řízení dopustil spáchání:
- (i) 4 přestupků dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele v rozhodných zněních,
 - (ii) 5 přestupků dle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona v rozhodných zněních,
 - (iii) přestupku dle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona ve znění účinném 26. června 2022.

V. Uložení správního trestu

- [202] V rámci vedeného řízení bylo zjištěno a prokázáno, že se účastník řízení dopustil více přestupků, za které ERÚ ukládá pokutu. Jednání, kterým se obviněný dopustil spáchání více přestupků, právní teorie označuje za jejich souběh, který je definován jako případ, kdy stejný pachatel spáchal dva nebo více přestupků dříve, než byl za některý z nich pravomocně potrestán. V tomto případě se jednalo o vícečinný souběh nestejnorodý, kdy se pachatel více skutky dopustil naplnění různých skutkových podstat přestupků.
- [203] Dle § 41 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější.
- [204] Jak již bylo bližší popsáno v předchozí části tohoto rozhodnutí správní orgán postupoval při ukládání sankce za přestupky spáchané účastníkem řízení podle právní úpravy účinné v době jejich spáchání.
- [205] Dle § 24 odst. 19 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele v rozhodných zněních lze za přestupek podle § 24 odst. 1 písm. a) téhož zákona uložit pokutu až do výše 5 000 000 Kč (viz přestupky uvedené ve výroku I. tohoto rozhodnutí).
- [206] Dle § 91 odst. 14 písm. c), resp. po přečíslování dle § 91 odst. 15 písm. c), resp. po dalším přečíslování dle § 91 odst. 16 písm. c) energetického zákona v rozhodných zněních lze za přestupek dle § 91 odst. 1 písm. l) týchž znění zákona uložit pokutu až do výše 15 000 000 Kč (viz přestupky uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí).
- [207] Dle § 91 odst. 14 písm. c) energetického zákona ve znění účinném do 26. června 2022 lze za přestupek dle § 91 odst. 1 písm. c) téhož zákona uložit pokutu až do výše 15 000 000 Kč (viz přestupek uvedený ve výroku III. tohoto rozhodnutí).
- [208] Ve vztahu k posuzovaným přestupkům je tedy zřejmé, že nejprísněji trestné jsou přestupky dle § 91 odst. 1 písm. c) a písm. l) energetického zákona v rozhodných zněních.
- [209] V souladu s výše citovaným § 41 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky tedy správní orgán přistoupil k vyhodnocení, který z přestupků s horní hranicí sazby 15 000 000 Kč považuje za nejzávažnější
- [210] Správní orgán vyhodnotil jako nejzávažnější jednání účastníka řízení popsané ve výroku II. písm. e) tohoto rozhodnutí, tj. přestupek dle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona ve znění účinném do 30. června 2024, kterého se účastník řízení dopustil tím, že jakožto držitel licence na obchod s plynem v rozporu s § 11 odst. 6 téhož zákona nestanovil spotřebiteli paní [REDAKCE] zálohové platby za dodávku plynu nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu v následujícím zúčtovacím období.
- [211] Správní orgán při hodnocení nejzávažnějšího jednání účastníka přihlédl k tomu, že v důsledku tohoto jednání měl účastník řízení od zákazníka paní [REDAKCE] postupně v úmyslu vybrat na základě vystaveného platebního kalendáře nejvyšší sumu finančních prostředků (v porovnání s vypočtenou přiměřenou výší záloh).

- [212] S ohledem na skutkové okolnosti správní orgán dospěl k závěru, že v daném případě nebyly naplněny podmínky, které by umožňovaly případné upuštění od uložení správního trestu, proto vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správní trest ve formě pokuty.
- [213] Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu § 37 zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k tomu, že o některém z více přestupků, které byly spáchány více skutky, nebylo rozhodnuto ve společném řízení, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.
- [214] Z hlediska § 38 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky je třeba konstatovat, že se jedná o přestupek závažný – spáchaným přestupkem byl totiž porušen důležitý zákonem chráněný zájem, a to zájem na ochraně zákazníka, jako slabší smluvní strany. Účastník řízení dotčenému zákazníkovi vystavil platební kalendář, který neodpovídal sjednané ceně a přiměřeným zálohám odpovídajícím sjednané ceně. Rozsah neoprávněně navýšené částce oproti přiměřené měsíční záloze byl přitom značný (navýšení měsíční zálohy o 226 %). Rovněž z hlediska § 38 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky se jedná o přestupek závažný – když následkem přestupku účastníka řízení byla úhrada měsíčních záloh ze strany zákazníka v trojnásobné výši oproti přiměřené výši těchto záloh. Ohledně způsobu spáchání přestupku ve smyslu § 38 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky je třeba uvést, že účastník řízení vystavil nový platební kalendář s neoprávněně navýšenými měsíčními zálohami zákazníkovi, přestože nedošlo ke změně výše jednotkové ceny, ani k razantnímu navýšení spotřeby v OM zákazníka. Ohledně okolností spáchání přestupku ve smyslu § 38 písm. d) zákona o odpovědnosti za přestupky správní orgán konstatuje, že tento úzce souvisí s jiným posuzovaným přestupkem vůči dotčenému zákazníkovi [konkrétně užitím nekalé obchodní praktiky – viz výrok I. písm. b) tohoto rozhodnutí]. Co se týče doby, po kterou trval protiprávní stav vzniklý protiprávním jednáním účastníka řízení, tento správní orgán nehodnotí, jelikož platební kalendář byl sice vystaven na období 12 kalendářních měsíců (6/2024 – 6/2025), nicméně vzhledem k datu jeho vystavení (23. dubna 2024) a skutečnosti, že se dotčený zákazník již po pár dnech obrátil na ERÚ s žádostí o pomoc, není správní orgán s ohledem na nedostatek informací ve spise a dosud neukončené období předepsaných záloh vyhodnotit, zda protiprávní stav i nadále trvá, resp. jak dlouho trval.
- [215] Při stanovení výše uložené pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona obviněnými z přestupku, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti ERÚ, a lze tedy konstatovat, že porušil právní předpis ve věcné působnosti ERÚ poprvé, což hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.
- [216] Skutečnost, že účastník řízení posuzovaný přestupek spáchal ve vícečinném souběhu s dalšími přestupky [viz výroky I., II. písm. a) až d) a III. tohoto rozhodnutí, z nichž jeden byl rovněž spáchán vůči zákazníkovi paní ██████████], naopak správní orgán hodnotí jako výrazně přitěžující okolnost.
- [217] V této souvislosti dále správní orgán konstatuje, že zákonodárce sice v případě přestupků dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele (výrok I. tohoto rozhodnutí) stanovil nižší horní hranici sazby než u posuzovaného přestupku dle výroku II. písm. e) tohoto rozhodnutí, nicméně dle názoru správního orgánu se jedná o přestupky také velmi závažné (ve vztahu k zájmu chráněnému zákonem), neboť trh s energiemi je charakterizován velmi oslabeným postavením spotřebitelů vůči dodavatelům (tento trh též vykazuje značná specifika oproti trhům s jinými výrobky či službami). Obecně tedy přestupky vůči spotřebitelům (resp. užívání nekalých obchodních praktik) jsou správním orgánem považovány za velmi závažná pochybení. Užití obchodní praktiky i pouze vůči jednomu spotřebiteli považuje ERÚ za vysoce nežádoucí. Vyšší počet ovlivněných spotřebitelů (jak tomu bylo v nyní posuzované věci) je pak třeba výrazně promítnout do výše ukládané pokuty, kdy je též nutné, aby uložená pokuta za takové jednání překračovala několiknásobně prospěch, který z takového jednání mohl obviněný z takového přestupku realizovat. V takových případech je pak podle názoru správního orgánu zcela namístě uvažovat i o pokutě na samé horní hranici zákonem stanovené sazby, event. o zvýšení pokuty nad tuto hranici

ve smyslu § 41 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky (samozřejmě při současném respektování zásady absorpce).

- [218] Pokud se má správní orgán vyjádřit k povaze činnosti účastníka řízení, pak lze konstatovat, že účastník řízení jako subjekt, jehož podnikatelskou činností je poskytování sdružených služeb dodávky plynu, by měl ke svým zákazníkům přistupovat zodpovědně, poctivě a s odbornou péčí. Tím spíše, je-li účastník řízení držitelem licence na obchod s plynem již od roku 2020. Není tedy (ani v době vytýkaného jednání nebyl) žádným novým subjektem na trhu. Jestliže však lze v činnosti účastníka řízení vysledovat snahu o oklamání svých zákazníků a obohacení se na jejich úkor, nespátuje v tom správní orgán povahu řádného a čestného provozování činnosti v energetických odvětvích. K tomu pak správní orgán přihlédl při stanovování výše uložené pokuty jako k okolnosti tuto pokutu zvyšující.
- [219] Správní orgán se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Správní orgán z účastníkem řízení předloženého Výkazu zisku a ztráty k 31. prosinci 2023 zjistil, že účastník řízení dosáhl v účetním období od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023 výsledku hospodaření po zdanění ve výši [REDACTED] Kč, a z předloženého Výkazu zisku a ztráty k 30. listopadu 2024 dále zjistil, že účastník řízení dosáhl v účetním období od 1. ledna 2024 do 31. prosince 2024 výsledku hospodaření po zdanění ve výši [REDACTED] Kč.
- [220] Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele, že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro pachatele odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.
- [221] Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je podle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.
- [222] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2015, č. j. 4 As 236/2014-85, vyplývá, že ani záporný výsledek hospodaření by nebyl překážkou pro uložení pokuty a automaticky neznamená, že každá uložená pokuta by byla likvidační. Je totiž třeba hodnotit celkovou situaci účastníka řízení jakožto právnické osoby.
- [223] V návaznosti na námitky účastníka řízení ohledně likvidační výše pokuty uložené zrušeným příkazem (ve výši 350 000 Kč) správní orgán uvádí, že účastník řízení je subjektem podnikajícím v energetických odvětvích, kterému byla ERÚ vydána mimo jiné licence na obchod s plynem (která je i nadále platná). Účastník řízení je v postavení obchodníka s plynem povinen po celou dobu výkonu licencované činnosti splňovat finanční předpoklady k zajištění výkonu licencované činnosti, resp. musí být po celou dobu, na kterou byla licence vydána, schopen finančně zabezpečit provozování licencované činnosti. Správní orgán si je vědom, že případná uložená veřejnoprávní sankce přímo nesouvisí s výkonem licencované činnosti (ve smyslu obchodování s plynem), není tedy ani předvídanou okolností při tvorbě finanční rezervy, nicméně ale je výsledkem nedodržování právních předpisů uplatňovaných v oblasti obchodu s plynem, a tedy s výkonem licencované činnosti také souvisí, byť nepřímo. Z vyjádření účastníka řízení [viz část vyjádření: „...*hospodářské výsledky Obviněné nedosahují ani výše pokuty uložené Obviněné Příkazem*“, „...*Původní výše pokuty (v částce ve výši 350.000 Kč) je tak pro Obviněnou naprosto*

likvidační“, „...původně uložená částka ve výši 350.000 Kč je zcela nad rámec jejich finančních možností“] v návaznosti na doložené majetkové poměry (kdy za rok 2024 dosáhl účastník řízení výsledku hospodaření po zdanění pouze ve výši [REDAKCE] Kč) by se mohlo jevit, že účastník řízení (jakožto subjekt, který dle webových stránek OTE v roce 2024 dodával plyn v průměru do 260 odběrných míst plynu) dokonce přestal splňovat finanční předpoklady pro výkon licencované činnosti, což by mohlo vést dokonce ke zrušení licence z důvodu dle § 10 odst. 2 písm. a) energetického zákona. Správní orgán však uvádí, že pro takové posouzení není v rámci tohoto správního řízení příslušný, proto ve prospěch účastníka řízení vyhodnotil, že finanční předpoklady pro výkon licencované činnosti splňuje, jelikož v opačném případě by byl účastník řízení tyto skutečnosti povinen ERÚ sdělit (což neučinil). Souběžně tedy, pokud účastník řízení v roce 2024 uskutečňoval dodávky do cca 260 OM zákazníků, a je-li od 5. června 2020 doposud veden jako subjekt v registru plátců DPH (což znamená, že by obrat účastníka řízení měl přesahovat 2 000 000 Kč v dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsících – viz ust. § 6 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty), dospěl správní orgán k závěru, že ani pokuta uložená zrušením příkazem nemůže být pro účastníka řízení likvidační.

- [224] Vzhledem však k doloženým podkladům (týkajících se majetkových poměrů účastníka řízení – především Výkazu zisku a ztráty k 30. listopadu 2024) přistoupil správní orgán k uložení nižší pokuty, než byla uložena ve zrušeném příkaze.
- [225] Po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy i skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení), jakož i po zvážení přitěžujících okolností, konkrétně, že se účastník řízení projednávaného přestupku dopustil v souběhu s dalšími přestupky, a majetkových poměrů účastníka řízení, a s ohledem na zásadu absorpce stanovil správní orgán účastníkovi řízení pokutu ve výši, jež je uvedena ve výroku IV. tohoto rozhodnutí, tj. ve výši 320 000 Kč. Správní orgán poznamenává, že pokuta je ukládána u spodní hranice možné zákonné sazby.
- [226] Správní orgán poznamenává, že podle § 156 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, je správce daně (ERÚ) oprávněn na žádost daňového subjektu (účastníka řízení) nebo z moci úřední povolit posečkání úhrady daně (pokuty), popřípadě rozložení její úhrady na splátky.
- [227] Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zákonem o ochraně spotřebitele. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi ERÚ v obdobných nebo shodných případech.

VI. Náklady řízení

- [228] Souběžně je výrokem V. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který byl uznán vinným, resp. který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou.
- [229] Dle § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka nákladů řízení 2 500 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději

však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Adriana Hlušítková, v. r.
oprávněná úřední osoba
Odbor sankčních řízení

Obdrží: Jihlavské plynárny s.r.o., prostřednictvím advokáta JUDr. Milana Zápotočného